

Reformace č. 43

Bůh však prokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšní. (Ř 5,8)

Ach! Vy laskavá a milující srdce, která nejste bohatá na bohatství, ale která jste bohatá v lásce, což je to nejlepší bohatství světa, vložte tuto zlatou minci mezi ty ostatní stříbrné a ona je posvěť.

Kristova láska nevyžene lásku k příbuzným, ale posvěť tuto naši lásku a učiní ji mnohem lahodnější. Láska mužů a žen je překrásná. Oč krásnější je láska Kristova, která je silnější než smrt a mocnější než hrob.

To nejsilnější ovšem je, že On nás miloval, ačkoliv v nás nebylo vůbec nic dobrého.

Charles H. Spurgeon

OBSAH

Vítězství skrze kříž (Ko 2,11-15) – <i>Jaroslav Kernal</i>	3
Jak úspěšně oklamat sám sebe (J 3,15) – <i>Arthur W. Pink</i>	18
Schopný pastýř (Tt 1,9) I. – <i>Jaroslav Kernal</i>	22
Kulturní křesťanství versus spásná víra (Žd 4,1-11) – <i>Steven Cole</i>	28
Hereze a heretici – <i>R. C. Sproul</i>	43
Všichni právě tak zahynete (Lk 13,1-5) – <i>Jaroslav Kernal</i>	47
Nebesa vypravují o Boží slávě (Ž 19,2) – <i>Charles H. Spurgeon</i>	54
Vzhůru k nebesům (19) – <i>Elizabeth Prentissová</i>	58

VÍTĚZSTVÍ SKRZE KŘÍŽ (KO 2,11-15)

Jaroslav Kernal

Článek na stránkách Reformace – [zde](#).

V něm jste obřezáni obřízkou, která není udělána lidskou rukou; obřízka Kristova je odložením celého nevykoupeného těla. S Kristem jste byli ve křtu pohřbeni a spolu s ním také vzkříšeni vírou v Boha, jenž ho svou mocí vzkřísil z mrtvých. Když jste ještě byli mrtvi ve svých vinách a duchovně neobřezáni, probudil nás k životu spolu s ním a všechny viny nám odpustil. Vymazal dlužní úpis, jehož ustanovení svědčila proti nám, a zcela jej zrušil tím, že jej přibil na kříž. Tak odzbrojil a veřejně odhalil každou mocnost i sílu a slavil nad nimi vítězství.

(Koloským 2,11-15)

Pokoj vám milovaní svatí, bratři a sestry v Kristu, i vám, milí přátelé. Scházíme se dnes při zvláštní příležitosti, protože si chceme připomenout Kristovo ukřižování. Hned na úvod bych chtěl říct, že Boží slovo nás nevede k tomu, abychom v době Nové smlouvy slavili nějaké svátky – ani takové, které se vydávají za křesťanské, ale nejsou jimi, jako jsou třeba Vánoce, nebo takové, které se dnes vydávají za pohanské, ale mají svůj původ ve zvěsti evangelia – jako jsou právě Velikonoce, ani takové, které nacházíme v Písmu a které slavil Boží lid před příchodem Krista – jako jsou Letnice, kdy si můžeme kromě toho připomenout vylití Ducha

svatého nebo jiné slavnosti. Bůh nás v Bibli nikde nevede k tomu, abychom nějaké svátky oslavovali. Dokonce Písmo říká o těch starozákonních, biblických svátcích, že všechny tyto svátky, všechny dny oddělené pro Hospodina, jsou jenom „stín budoucích věcí, ale skutečnost je Kristus“ (Ko 2,17).

Musíme také říci, že na druhé straně není hříchem slavit nějaké takové svátky. Ovšem každá taková oslava má mít jeden jediný cíl – ukázat na Pána Ježíše Krista. Potom má smysl, potom není hříchem. Ve skutečnosti existuje jenom jedno jediné, co křesťané mají slavit nebo oslavovat – a to je Bůh! Bůh si nás vydobyl, abychom byli chválou Jeho slávy (Ef 1,14). Byli jsme předurčeni k tomu, abychom chválili slávu Jeho milosti (Ef 1,5-6). Smyslem života křesťana je oslavovat Boha skrze Ježíše Krista v Duchu svatém. Kdy to máme dělat? Písmo nám dává jasnou odpověď: „Ať tedy jíte či pijete či cokoli jiného děláte...“ (1K 10,31). Není tedy problém, abychom se sešli a připomínali ukřižování našeho Pána Ježíše Krista. Děláme to k Boží slávě, protože chceme z Božího slova vidět, co Bůh udělal skrze Krista – a to je oslava Boha.

Církev se obvykle schází v den, kdy Kristus vstal z mrtvých. Je to určitý vzor, který nacházíme v Novém zákoně, ale není to jediný vzor – vidíme také církve, která se scházela, když to bylo potřeba – když byli apoštolové propuštěni z vězení a židovská velerada jim zakázala kázat, shromáždili církve a modlili se – Sk 4,23, když byl Petr ve vězení a církve se za něj modlila – Sk 12,12, když apoštol Pavel vyučoval v Efezu – a dělal to každý den ve shromáždění i v rodinách – Sk 19,9. O církvi v Jeruzalémě čteme, že „každého dne pobývali svorně v chrámu, po domech lámali chléb a

dělili se o jídlo s radostí a s upřímným srdcem. Chválili Boha a byli všemu lidu milí. A Pán denně přidával k jejich společenství ty, které povolával ke spáse“ (Sk 2,46-47).

Křesťané touží po tom setkávat se s bratry a sestrami a povzbuzovat se navzájem v Kristu, vyučovat se z Božího slova, sloužit jedni druhým, společně zpívat, mít společenství v jednom Duchu – a to je důvod, proč jsme se shromáždili i dnešního dne. Kromě toho si chceme připomenout, co pro nás Pán Ježíš Kristu udělal. Věčný Boží Syn se stal člověkem. Boží trojice, jediný Bůh ve třech osobách, připravil úžasný plán dlouho před tím, než stvořil tento svět. Otec, Syn a Duch svatý ve vztahu věčné lásky připravili cestu pro člověka, který v té době ještě nebyl stvořen, jak mít podíl na Boží svatosti, Boží lásce, Boží radosti, slávě, nádheře, moudrosti a dokonalosti. Tento plán znamenal, že Boží Syn jednoho dne – a Bible říká, že to bylo, když se naplnil stanovený čas – na sebe vezme lidské tělo, stane člověkem, narodí se z ženy, aby „vykoupil ty, kteří jsou zákonu podrobeni, tak abychom byli přijati za syny“ (Ga 4,5).

Způsob, který Bůh připravil a který je o tom, jak mohou lidé mít dokonalý vztah s Bohem, zahrnuje vtělení Božího Syna, život Božího Syna v těle, jako má člověk, utrpení Božího Syna na kříži Golgoty, smrt Božího Syna a jeho pohřeb, slavné zmrtvýchvstání Božího Syna a nakonec návrat do slávy k Otci v nebesích odkud k nám přišel a odkud znovu přijde pro svůj lid. Boží Syn tím vším oslavil svého Otce, Otec skrze toto vše oslavil svého Syna a Boží Syn přijal slávu, kterou měl u Otce před stvořením světa a které se dobrovolně vzdal, když se stal člověkem. Ale k této věčné slávě byla přidána také ta, kterou získal svým

dílem na kříži. To je Boží plán – celý je o Kristu a o Boží slávě. A tím ústředním bodem je kříž – místo Kristova vyvýšení i pokoření, místo, kde byl Pán Ježíš oslaven a kde bylo pro nás vybojováno odpuštění hříchů a život věčný. Jaké místo zde máme my? V našem textu se dnes podíváme na trojí užitek Kristova kříže. Především vidíme něco, co se týká těch, za které Kristus umíral na kříži, křesťanů – a to je:

I. NAŠE CENA ZA KŘÍŽ – ODLOŽENÍ TĚLA (V. 11-12)

- *V něm jste obřezáni obřízkou, která není udělána lidskou rukou; obřízka Kristova je odložením celého nevykoupeného těla. S Kristem jste byli ve křtu pohřbeni a spolu s ním také vzkříšeni vírou v Boha, jenž ho svou mocí vzkřísil z mrtvých. (Ko 2,11-12)*

Říkáme, že Bůh udělal všechno pro naše spasení, že spasení je zadarmo a nabízí se každému – dokonce Pavel v listu Koloským říká, že evangelium „bylo kázáno všemu stvoření pod nebem“ (Ko 1,23). V knize Zjevení vidíme anděla, který letí středem nebeské klenby, aby „zvěstoval věčné evangelium obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu“ (Zj 14,6). A toto evangelium zní: „Věř v Pána Ježíše Krista a budeš spasen.“ A jinde: „Vyznáš-li svými ústy Ježíše jako Pána a uvěříš-li ve svém srdci, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen“ (Ř 10,9).

Takto jednoduché skutečně evangelium je – opravdu je zadarmo a v tomto smyslu jediným požadavkem, který na lidi klade, je víra. Ale někdo by mohl říct, že když je tedy evangelium zadarmo, potom nemá velkou cenu, resp. je bezcenné. Nic není vzdálenějšího pravdě! A není to

jenom o ceně, kterou přinesl věčný Boží Syn, když se stal člověkem a zemřel za nás, ale je to také o ceně, kterou musíme přinést my. To by teď mohlo znít trochu divně, a proto to musíme vysvětlit – říkal jsem, že evangelium je zadarmo, a teď najednou mluvím o ceně. Cena, o které mluvím, je důsledkem evangelia. Je to cena, kterou evangelium přináší do našich životů. Musím k tomu říct pár věcí. Především bychom si neměli představovat, že to je něco jako marketingový trik – dostal jsem smsku od jedné prodejny s elektronikou, kde stálo: „Právě získáváte za váš předchozí nákup slevu až 1.000,- Kč na další nákupy.“ To zní docela dobře, ne? Ale když zapátráte, zjistíte, že abyste mohli tuto „slevu“ využít, musíte si koupit zboží minimálně za 25.000,- Kč.

S evangeliem to není jako s touto slevou. Evangelium je zdarma. Evangelium je skutečně darem Boží milosti. Není to tak, že by Bůh říkal – když teď zadarmo uvěříš, tak budeš muset potom zaplatit cenu, a neboj se, že by to mohlo pro tebe být výhodné! Nic takového. Bůh není podomním prodejcem vysavačů a evangelium není prodejním artiklem. Bůh skutečně dává spasení zcela zdarma, jenom z milosti a to znamená, že není nic, čím bychom si spasení mohli zasloužit, odpracovat, není nic, co bychom mohli udělat a v důsledku čeho by nám Bůh byl povinen spasení dát.

Jak je to tedy s tou cenou? Cena, o které mluvím, je součástí tohoto evangelia. A z jedné strany to skutečně vypadá jako cena, kterou lidé musí zaplatit za následování Krista – takhle o tom mluví Pán Ježíš! „Všem pak řekl: ‚Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, nes každého dne svůj kříž a následuj mne. Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde;

kdo však přijde o život pro mne, zachrání jej“ (Lk 9,23-24). „Kdo nenese svůj kříž a nejde za mnou, nemůže být mým učedníkem. ... Tak ani žádný z vás, kdo se nerozloučí se vším, co má, nemůže být mým učedníkem“ (Lk 14,27.33). Přesně toto je cena, o které čteme v našem textu. Podívejte se do něj – je tu řeč o odložení smrtelného těla. To je cena za kříž. Křesťan je ten, kdo nežije podle své tělesné přirozenosti, podle toho, k čemu ho táhne jeho hříšná přirozenost, ale odložil své nevykoupené tělo a žije podle nové přirozenosti, kterou do něj Bůh vložil. Je to nakonec výzva, ke které vede apoštol křesťany v Kolosis ve třetí kapitole, když jim říká, aby svlékli starého člověka a oblékli nového, který se obnovuje podle obrazu svého Stvořitele.

A náš text říká, že jsme byli ve křtu pohřbeni spolu s Kristem a ve křtu spolu s Ním vzkříšeni Boží mocí. Je to přesně ten obraz, o kterém mluvíme, když děláme křty – nekřtíme proto, aby se lidé stali křesťany, ale křtíme ty, kteří vyznali, že uvěřili v Krista, kteří vyznávají, že jsou křesťané. A co děláme? Ponoříme je do vody jako do hrobu spolu s Kristem, aby se voda nad ním zavřela, jako byl zavřen hrob vytesaný do skály, do kterého položili tělo Ježíše Krista. A potom je vytáhneme z vody, což ukazuje na to, že jako byl vzkříšen Kristus slavnou mocí svého Otce, i my jsme vzkříšeni k novému životu spolu s Ním. Byli jsme vytaženi ze tmy do Božího podivuhodného světla.

A všimněte si, že se tady mluví o novém životě spolu s Kristem. Oddíl Písma, který to dobře vysvětluje, je Římanům šestá kapitola. Je to o odložení hříchu a přijetí spravedlnosti. To je cena, kterou „platí“ křesťané za následování Krista. Pán Ježíš o tom mluvil jasně v Lk 14 (je to v tom

textu, který jsem před chvílí citoval) – musíme si spočítat, co nás bude stát následování Krista. „Bude tě to stát tvůj život,“ říká Ježíš. Bude tě to stát tvůj hřích. To je ta cena, to je odložení nevykoupeného těla. A tady se dostáváme k další věci.

Někdy mi lidé říkají – ty nemůžeš mít milenku, nemůžeš se opít, nemůžeš si vzít nějaké drogy, jít s námi na nějaký mejdan nebo podobné věci. Nebo na druhé straně – abys byl křesťan, musíš se modlit a číst Bibli, musíš furt do církve a dávat peníze a dělat dobré skutky atd. Ale věc se má úplně jinak. Skutečnost je taková, že nechci dělat ty špatné věci a chci dělat ty dobré věci. Ale ani jedno ze mě neudělá křesťana. Nemohu tedy mluvit o ceně, kterou musím zaplatit, abych se stal křesťanem, ale mluvím o tom, co dělám rád a ochotně, protože jsem křesťanem. Písmo zde mluví o odložení nevykoupeného těla a my tomu můžeme dobře rozumět ve smyslu staré hříšné přirozenosti, kterou potřebuji každý den odkládat. Ale to není oběť, kterou bych si něco odepíral – je to přesně naopak. Tato cena je dobrodiním, požehnáním a radostí pro každého křesťana. A víte, proč to tak je? A to je poslední věc, kterou k tomu chci zmínit, protože tato cena je ve skutečnosti darem Boží milosti.

„Kdo ti dal vyniknout? Máš něco, co bys nebyl dostal? A když jsi to dostal, proč se chlubíš, jako bys to nebyl dostal?“ (1K 4,7). Církevní otec Augustin na toto téma řekl ve vztahu k Bohu: „Dej, co žádáš, a žádej, co chceš.“ Bůh po nás něco požaduje – a kdybychom se dívali na spasení touto optikou, museli bychom říci, že spasení není zadarmo, ale Bůh chce úplně všechno. Ale my se na spasení takhle dívat nemůžeme. Protože ve

spasení, v evangeliu nám Bůh dává úplně všechno, co potřebujeme k životu ve vztahu s Bohem.

Bůh nám dává nové srdce, které už nechce hřešit. Bůh nám dává srdce, které touží po svatosti a pravdě, které je naplňované láskou a obnovuje se do podoby Pána Ježíše Krista. A to je důvod, proč se můžu na cenu, kterou pro mě znamená kříž, jako na dobrodiní, jako na užitek a požehnání. Odložení nevykoupeného těla tak ve skutečnosti není cenou, ale radostí. Je to jako když si zmažete oblečení hnusným smradlavým blátem – vaší touhou není zůstat v něm co nejdéle, ale naopak – toužíte ho co nejrychleji a co nejdříve ze sebe sundat a umýt se od špíny a od zápachu a vzít na sebe oblečení čisté. „Jako vyvolení Boží, svatí a milovaní, oblecté milosrdný soucit, dobrotu, skromnost, pokoru a trpělivost. Snášejte se navzájem a odpouštějte si, má-li kdo něco proti druhému. Jako Pán odpustil vám, odpouštějte i vy“ (Ko 3,12-13).

To je cena kříže pro nás. Je to cena, která je příliš veliká na to, aby ji mohl někdo dát – sami ze sebe nejsme schopní ani ochotní dát svůj život, zapřít sami sebe, odložit hřích mysli, srdce, rukou, slov a následovat Krista. Potřebujeme evangelium, potřebujeme Boží milost a moc, která je v evangeliu. Pokud nejste věřící, nebo si nejste jistí a nevíte přesně, jak to ve vašem životě je, chci vás povzbudit, abyste šli ke Kristu, abyste v Něj věřili, protože když budete věřit, budete mít život věčný a s ním všechno, o čem mluvím. A vy, kdo věříte, pojdte ke Kristu, protože jenom v Něm a v moci kříže najdete sílu jít dál – odkládat nevykoupené tělo, odkládat hřích a oblékat spravedlnost.

Nyní musíme jít dál ke druhé věci, ke druhému užitku Kristova kříže, který nacházíme v našem dnešním textu. Mluví se tu o tom, jaký je:

II. NÁŠ PODÍL NA KŘÍŽI – NÁŠ HŘÍCH (V. 13-14)

Čím jsme přispěli ke svému vykoupení? Jsou církve, které říkají, že musíme přispět svými dobrými skutky, které přidáme k dílu Ježíše Krista. Jiní tvrdí, že musíme přidat nejrůznější obřady. Před lety jsem vedl debatu s lidmi, kteří učí, že abychom byli spaseni, musíme ke Kristově oběti přidat křest ve vodě. Další zase říkají, že musíme přispět svým rozhodnutím, bez kterého Bůh nemůže udělat nic a bez kterého Kristova oběť na kříži zůstává neúčinná. Jak to tedy je? Co nám k tomu říká Písmo? Co říká náš text?

- *Když jste ještě byli mrtvi ve svých vinách a duchovně neobřezáni, probudil nás k životu spolu s ním a všechny viny nám odpustil. Vymazal dlužní úpis, jehož ustanovení svědčila proti nám, a zcela jej zrušil tím, že jej přibil na kříž. (Ko 2,13-14)*

Náš text mluví o Kristu, ale ukazuje nám také, že Kristus přišel na kříž a nesl něco, co bylo jenom naše a nikoliv Jeho – nesl náš dlužní úpis, nesl naše vlastní hříchy. Svatý Boží Syn na sebe vzal naše hříchy a vnesl je na kříž, kde je přibil a tak je zrušil. Jak jsme na tom byli v té době my? Náš text je jasný: Byli jsme mrtví ve svých vinách.

Tady je popis stavu člověka bez Krista. I když žije, je mrtvý – je duchovně mrtvý, protože ačkoliv žije, žije jen krátkou chvíli – šedesát, sedmdesát, možná i osmdesát let – a potom... Potom se musí postavit

před Boží tvář se vši svou bídou, se všemi svými vinami. Člověk, který žije ve vzpouře proti Bohu, nemá vůbec nic na svou obhajobu. Možná by někteří chtěli říci – my jsme to nevěděli... Ale milý přátelé, rozhlédněte se kolem sebe – celé stvoření svědčí o Boží velikosti a slávě. Stačí se jen na chvíli zastavit, stačí se rozhlédnout a přemýšlet o tom, jak funguje svět kolem nás. Žalmista David říká, že nebesa vypravují o Boží slávě a obloha hovoří o díle Jeho rukou (Ž 19,2).

Proto lidská nevěra zůstává tím nejhorším hříchem – je to ve skutečnosti podstata veškerého hříchu, je to jádro všeho špatného. Všechny zlé lidské skutky pramení právě odtud, z lidské nevěry, z nevěry Bohu. Tato nevěra je vzpourou proti živému, svatému a spravedlivému Bohu, protože tato lidská nevěra označuje Boha za lháře. Začalo to v Edenu, kde Bůh řekl, nejez – a Adam nevěřil Božímu slovu. Tím se vzbouřil proti Božímu příkazu, tím udělal z Boha lháře, tím se postavil nad Boha, protože měl pocit, že tomu rozumí lépe než sám Bůh. Dal za pravdu padlému stvoření – lháři a vrahovi satanovi a postavil se na jeho stranu proti Bohu. Proto je nevěra tak zásadní, proto je nevěra tak odporná. Všimněte si, co říká Pán Ježíš, když mluví o Duchu svatém a o tom, co bude Duch svatý dělat, až bude vylit na tento svět: „On přijde a ukáže světu, v čem je hřích, spravedlnost a soud: Hřích v tom, že ve mne nevěří...“ (J16,8-9).

Ne v tom, že neposlouchají Desatero, ne v tom, že jsou to smilníci, lháři, zloději a kdoví co všechno, ale v tom, že nevěří v Krista. To je základ, a všechno ostatní jsou jenom důsledky. A tato nevěra, tento náš Hřích, ten Hřích, ta samotná podstata všech našich hříchů, je nakonec

také hlavním důvodem, proč musel Pán Ježíš Kristus jít až na kříž Golgoty. „Toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem...“ (2K 5,21). Poslechněte si to ještě jednou: „Toho...“ A každé Boží dítě musí dodat – s naším hříchem, s mým hříchem. Tohle je náš podíl na kříži! Tohle je náš jediný příspěvek k vykoupení – náš vlastní hřích! Moji milí, tohle je důvod největšího utrpení Krista na kříži.

Hned to vysvětlím. Smrt na kříži byla velmi krutá. Je to skutečně jeden z nejhorších způsobů, jak zabít člověka. Kříž byl položen na zem, odsouzenec byl vyslečen a nahý byl přibit na kříž třemi hřeby – v zápěstí a jedním skrz oba nártý. Často byl ještě předtím bičován jako Kristus. Římské dŕtky způsobily, že člověku ze zad visely doslova cáry masa a kůže. Když byl kříž vztyčen, člověk, který byl na něm, se začal dusit, protože jeho tělo se zhroutilo a nemohl se pořádně nadechnout. Aby se mohl nadechnout, musel se vzepřít o ten hřeb, který probil jeho nohy a opřít se o záda, která měl rozervaná dŕtkami. Někteří lidé takto umírali i několik dní. Pokud měla být poprava urychlena, byly odsouzenci přeraženy holeně, takže už se nemohl vzepřít, aby se nadechl a udusil. Takto zemřeli oba zločinci, ukřižovaní spolu s Kristem.

Ovšem tohle je „jenom“ fyzické utrpení, které zakoušel každý člověk, který byl ukřižován, včetně Krista. Ale utrpení, kterým musel projít Pán Ježíš, bylo mnohem větší, protože Jeho utrpení bylo především duchovní. A my jsme schopni jenom nahlédnout na samotný okraj toho, co se stalo na kříži. Na věčného Božího Syna, který byl svatý a nikdy nezhřešil, byl vylit Boží hněv za naše hříchy. On se na kříži nestal hříšným místo nás – stále byl svatý a dokonalý. Ale zakusil důsledek našeho hříchu – oddělení

od dokonalého vztahu s Otcem! Proto volá: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ (Mk 15,34).

Ten, který řekl: „Já jsem světlo světa“, zakusil temnotu. Ten, který řekl: „Já jsem vzkříšení a život“, zakusil chlad smrti. Ten, který měl nepřetržitý a trvalý vztah lásky se svým Otcem, kvůli našemu hříchu nesl Boží hněv. Tohle je utrpení Kristovo na golgotském kříži. Kristus tam zakusil něco z toho, co zakusí všichni hříšníci, kteří nečiní pokání a nevěří v Něj – budou muset čelit Božímu hněvu a věčnému oddělení od Boha, od života, od světla, od lásky, od milosti, radosti, pokoje, od veškeré dobroty a požehnání. To všechno zakusil Kristus na kříži kvůli nám. „Byly to však naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal, ale domnívali jsme se, že je raněn, ubit od Boha a pokořen. Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni“ (Iz 53,4-5). Což nás vede k poslední věci, kterou máme v našem textu:

III. KRISTOVO DOKONALÉ VÍTĚZSTVÍ (V. 15)

- *Vymazal dlužní úpis, jehož ustanovení svědčila proti nám, a zcela jej zrušil tím, že jej přibil na kříž. Tak odzbrojil a veřejně odhalil každou mocnost i sílu a slavil nad nimi vítězství. (Ko 2,14-15)*

Vymazal, zcela zrušil, odzbrojil, veřejně odhalil a slavil vítězství – to jsou slova triumfu, to jsou slova slávy a vítězství. Toto jsou slavné věci, které se staly na kříži Golgoty. Podívejme se alespoň krátce na každou z nich.

Vymazal dlužní úpis

Vymazal rukopis, jak je doslovný překlad slova, které je tam použité, jehož ustanovení svědčila proti nám. Někdy se v tomto smyslu mluví o jakémisi pomyslném seznamu hříchů, který by byl sepsán a svědčil proti nám. Skutečně bychom tomu tak mohli rozumět, zvláště ve světle následujícího textu: „Viděl jsem mrtvé, mocné i prosté, jak stojí před trůnem, a byly otevřeny knihy. Ještě jedna kniha byla otevřena, kniha života. A mrtví byli souzeni podle svých činů zapsaných v těch knihách“ (Zj 20,12).

Ale myslím, že je ještě jedno lepší vysvětlení. Existuje rukopis, jehož ustanovení svědčí proti nám – zápis napsaný rukou, doslova prstem, zápis, jehož každé slovo usvědčuje z hříchu. Je to zápis, který zapsal Bůh sám svým prstem do kamenných desek, které dal Mojžíšovi. Tento rukopis je skutečným svědectvím o našich hříších, protože nás usvědčuje v každém bodě. Ale Kristus jej vymazal – on tento Boží rukopis dokonale a stoprocentně naplnil a zároveň se jím nechal odsoudit místo nás. Tím došlo k tomu, že jej:

Zcela jej zrušil

Zrušil ho tím, že ho přibil na kříž. Zákon, který svědčil proti nám, a který byl Kristem naplněn, byl v osobě Ježíše Krista přibit na kříž a tak byl naprosto zrušen. Slovo, které tu mluví o vymazání, je slovo, které se používalo pro zrušení nějakého zákonného výroku, pro zrušení zákona. A slovo, které mluví o zrušení je doslova „odstranění z cesty“. Tento rukopis, jehož ustanovení svědčila proti nám, byl odstraněn z cesty tím,

že byl přibit na kříž v osobě Ježíše Krista. Proto mluvíme o tom, že naší normou a vzorem není zákon, který byl dán Mojžíšovi, ale Kristus, který zákon naplnil. On je vzorem dokonalého lidství, on je normou, podle které máme žít. Vzal na sebe náš hřích a odstranil i ustanovení, která svědčila proti nám. Tak se stal dokonalým Spasitelem.

Odzbrojil a odhalil

Kříž znamená vítězství nad každou duchovní mocností. Kříž je vítězstvím nad ďáblem, který svedl člověka k hříchu a který drží lidi v duchovní temnotě. Kříž znamená, že ďáblova moc je zlomena a ďábel už nemůže lidi držet v okovech. Kříž je vítězstvím nad hříchem. Hřích byl poražen a jeho moc je zlomena. Na kříži byly naše hříchy odpuštěny. Právě tam k tomu došlo, a proto musíme jít ke Kristu a k Jeho kříži, abychom to zakusili ve svých životech. Na kříži došlo k přemožení smrti. Smrt je poraženým nepřítelem! „Zbraní smrti je hřích a hřích má svou moc ze zákona“ (1K 15,56).

Co bylo přibito na kříž? Dlužní úpis, který svědčil proti nám. Kristus, jehož Bůh ztotožnil s naším hříchem. Proto v životech těch, kdo věří v Krista, už nemá hřích svou moc. Proto mohou křesťané vzdorovat hříchu a vydávat své životy Bohu za nástroj spravedlnosti. A když Kristus odzbrojil a odhalil každou mocnost:

Slavil nad nimi vítězství

Ukřižování Krista je nejstrašnější událostí lidských dějin, protože my, lidé, jsme přibili na kříž. To není jenom zodpovědnost těch, jejichž ruka

držela kladivo, ale jak jsme viděli, je to zodpovědnost těch, jejichž hřích Krista vehnal na římský kříž – a to znamená nás všechny.

Ale vedle toho je ukřižování tou nejslavnější událostí lidských dějin od stvoření světa. Jenom jedna jediná událost možná předčí Kristův kříž – a to je Kristův druhý příchod. Ale i ten je umožněn jedině vítězstvím Ježíše Krista na kříži. Bez kříže by nebyl žádný druhý příchod, bez kříže by nebyla žádná sláva, žádné nové stvoření, žádné nové nebe a nová země. Proto znamená kříž úplně všechno. Proto může apoštol volat: „Kde je, smrti, tvé vítězství? Kde je, smrti, tvá zbraň?“ (1K 15,55). A na jiném místě říká: „Kdo vznese žalobu proti vyvoleným Božím? Vždyť Bůh ospravedlňuje! Kdo je odsoudí? Vždyť Kristus Ježíš, který zemřel a který byl vzkříšen, je na pravici Boží a přimlouvá se za nás!“ (Ř 8,33-34).

To je díky slavnému vítězství, které bylo vybojováno na kříži Golgoty. Kristus zvítězil, proto vás všechny chci pozvat k Němu. Vás, kteří věříte, abyste se radovali z Jeho vítězství a čerpali sílu z Jeho moci. Vás, kteří nevěříte, nebo si nejste si jistí, jak to s vámi je, abyste odložili svou nevěru a své pochybnosti, a vzdali chválu Bohu za to, že poslal svého milovaného Syna, aby se stal Spasitelem hříšníků – vás, jako i mě.

Amen.

JAK ÚSPĚŠNĚ OKLAMAT SÁM SEBE (J 3,15)

Arthur W. Pink

Článek na stránkách *Reformace* – [zde](#).

Z výkladu Janova evangelia

Z toho, co bylo řečeno, je zřejmé, že když Bůh řekl Mojžíšovi, aby vyrobil hada z bronzu, upevnil ho na kůl a pobídl uštknuté Izraelce, aby na něj pohlédli, a budou žít, že jim kázal evangelium milosti. Nyní vytyčíme sedm věcí, ke kterým Izraelité nebyli vybídnuti:

1. Nebylo jim řečeno, aby vyrobili nějaké pomazání coby prostředek uzdravení jejich zranění. To by se jim bezpochyby jevilo jako rozumnější. Ale zničilo by to předobraz. Nábožní doktoři dnešní doby jsou zaneprázdnění vynalézáním duchovních mastí, ale úlevu tím nepřinášejí. Ti, kdo hledají duchovní úlevu skrze takové prostředky, jsou jako chudá žena zmíněná v evangeliu: „Podstoupila mnohé léčení u mnoha lékařů a vynaložila všechno, co měla, ale nic jí nepomohlo, naopak, šlo to s ní stále k horšímu“ (Mk 5,26).

2. Nebylo jim řečeno, aby sloužili ostatním zraněným, aby tak dosáhli úlevy pro sebe. I toto by se jejich sentimentu jevilo jako praktičtější a žádoucnější než zírání na kůl, avšak ve skutečnosti to bylo neproveditelné. Jaký užitek by přineslo člověku skočit do hluboké vody k

záchrane tonoucího, pokud by sám neuměl uplavat ani tempo? Jak potom může umírající a ten, kdo je neschopen zachránit sám sebe, pomoci ostatním v podobném stavu? A přesto jsou dnes mnozí zapojeni do charitativních činností s marným očekáváním, že poskytnou-li úlevu ostatním, potlačí smrtelný virus hříchu, který působí v jejich vlastních duších.

3. Nebylo jim řečeno, aby bojovali proti hadům. Kdyby tam byl toho dne přítomen někdo z našich současníků, naléhal by na Mojžíše, aby založil Společnost pro vyhubení hadů! Ale jaký užitek by to přineslo těm, kdo byli již uštknuti a umírali? I kdyby každý postižený zabil tisíc hadů, stejně by zemřel. A k čemu všechno to bojování proti hříchu? Pravda, odplaví to energie těla, ale všechny tyto křížové výpravy proti neukázněnosti, klení a nectnosti nezlepšily žádnou společnost ani nepřivedly jediného hříšníka o jediný krok blíže ke Kristu.

4. Nebylo jim řečeno, aby obětovali hadu na kůlu. Bůh nežádal na oplátku za jejich uzdravení žádnou platbu. Ne, opravdu ne. Milost přestane být milostí, když je zapláceno za to, co přináší. Ale jak často je evangelium v tomto bodu překrucováno! Nedávno pisatel kázal na lidskou zkaženost a oslovoval výhradně nespasené. S Boží pomocí usiloval ukázat nevěřícímu na strašlivost jeho stavu, a jak zoufale potřebuje Spasitele, aby ho zachránil od přicházejícího hněvu. Když jsem se posadil, pastor sboru povstal a oznámil nevhodnou píseň a poté pobídl všechny přítomné, aby se „znovu zasvětili Bohu“. Ubohý muž! Nic lepšího neznal. Avšak jaká politováníhodná slepota! Jiní kazatelé žádají své

posluchače, aby „dali svá srdce Ježíši“ - další nešťastné překroucení. Bůh nežádá hříšníka, aby cokoliv dával, ale aby PŘIJAL JEHO KRISTA.

5. Nebylo jim řečeno, aby se modlili k hadovi. Mnozí evangelisté nabádají své posluchače, aby se uchýlili k pokání a prosili Boha o odpouštějící milost, a pokud mají pocit, že v tom nejsou upřímní, jsou vedeni, aby uvěřili, že Bůh je slyšel pro jejich mnohé mluvení. Jestliže tito „hledači lepšího života“ věří tomu, co jim kazatel řekl, totiž, že si to „vymodlili“ a nyní „získali odpuštění“, jsou šťastní a na chvíli pokračují v chůzi po čisté straně široké cesty s lehkým srdcem; ale výsledkem téměř vždy bývá, že jejich poslední stav je horší než ten první. Drahý čtenáři, neudělej tu osudnou chybu, že zaměníš modlitbu za víru v Krista.

6. Nebylo jim řečeno, aby se podívali na Mojžíše. Dívali se na Mojžíše a naléhali na něho, aby za ně volal k Bohu, a když Bůh odpověděl, odňal jejich oči od Mojžíše a přikázal jim, aby se dívali na bronzového hada. Mojžíš byl zákonodárce a mnozí dnes na něho hledí kvůli spáse. Důvěřují své vlastní nedokonalé poslušnosti Božím zákonům, že je dostane do nebe. Jinými slovy, závisejí na svých vlastních skutcích. Ale Písmo důrazně prohlašuje: „On nás zachránil ne pro spravedlivé skutky, které my jsme konali, nýbrž ze svého slitování...“ (Tt 3,5). Zákon byl dán Mojžíšem, ale milost a pravda přišly skrze Ježíše Krista, a jen Kristus může zachránit.

7. Nebylo jim řečeno, aby hleděli na své rány. Někteří si myslí, že se musí více zabývat zkoumáním svého vlastního hříšného srdce, aby vypůsobili míru pokání, kterou považují za nezbytnou podmínku ke

spasení. Ale vypůsobit spasení hleděním do sebe je stejné, jako kdybyste se pokoušeli vypůsobit teplo hleděním na sníh nebo světlo zíráním do temnoty. Zabývat se sebou znamená věnovat se tomu, co Bůh odsoudil a co již nese nápis o rozsudku smrti. Ale někdo by se mohl zeptat: „Neměl bych snad mít ten zbožný zármutek, který vypůsobí pokání, než uvěřím v Krista?“ Jistěže ne. Nemůžete mít zbožný zármutek, dokud nejste zbožná osoba. A nemůžete být zbožní, dokud jste se nepoddali Bohu a neposlechli jste Ho svým uvěřením v Krista. Víra je počátkem veškeré zbožnosti.

Výše jsme uvedli sedm bodů, abychom vyjevili některé neřesti, kterými Nepřítel oklamává zástupy duší. Velice se obáváme, že v našich sborech dnes existují mnozí, kteří si vážně myslí, že jsou křesťany, ale velice se mýlí. Věřím-li, že jsem milionář, neznamená to, že jím jsem, a věřím-li, že jsem spasen, když nejsem, mě nezachrání. Ďábel je potěšen, když se mu podaří přesunout pozornost probuzeného hříšníka z Krista na něco jiného - dobré skutky, pokání, pocity, předsevzetí, křest, cokoliv, jen když to není sám Kristus.

SCHOPNÝ PASTÝŘ (Tt 1,9) I.

Jaroslav Kernal

Článek na stránkách Reformace – [zde](#).

POVZBUZOVAT I USVĚDČOVAT ZDRAVÝM UČENÍM

Dneska máme před sebou devátý verš první kapitoly, kterým se přehoupneme do druhé poloviny této kapitoly. Je to verš, který je v mnoha ohledech klíčový.

- *[Starší, biskup má být] pevný ve slovech pravé nauky, aby byl schopen jak povzbuzovat ve zdravém učení, tak usvědčovat odpůrce. (Tt 1,9)*

Před námi je verš, který je návodem na řešení problémů současné církve. List Titovi je zhutnělá, koncentrovaná teologie, která se projevuje v praxi církve i jednotlivců. A verš, který je před námi, je přesně takový. Kromě toho tento verš odpovídá na problémy, s nimiž se potýká současná křesťanská církev – a to nejenom u nás, ale i všude jinde ve světě.

Jsou tady čtyři věci, jejichž důsledná aplikace do života církve by církev rázem proměnila v živou, Boha oslavující, čistou a krásnou Kristovu nevěstu. Což se obvykle nedá říci o viditelné církvi, jak ji známe ze svého okolí. O které čtyři věci se jedná? **1.** Tento text je o **starších**, kazatelích, pastorech, biskupech, dohlížitelích, vedoucích – to všechno jsou v Božím slově synonyma. Podle Písma nejde o různé skupiny lidí, ale jde o jednu skupinu – nejčastěji se používá slovo starší, a proto budu toto slovo

používat i já. Náš text popisuje druhou nejdůležitější věc, která se týká starších.

2. Tento text je o **zdravém učení**. Spolu s biblicky kvalifikovanými staršími je zdravé učení nedostatkovým zbožím v současné církvi. Zásadní problém je – stejně jako u biblicky kvalifikovaných starších – že po tomto zboží není mezi křesťany žádná poptávka. Vždycky bylo vzácné, ale v současné době, mezi současnými křesťany není ani žádané. Nikoho nezajímá zdravé učení. Nikdo ho nechce.

3. Tento text mluví o **povzbuzování** ve zdravém učení. To je moderní slovo a můžete ho slyšet všude v církvi. Ale koncept, který za tím stojí, obvykle znamená říkat lidem hezké, dobré věci – v podstatě takové, které chtějí slyšet. To není povzbuzování, o kterém je tady řeč. Povzbuzování ve zdravém učení je něco naprosto jiného.

4. Tento text mluví o **usvědčování odpůrců**. Toto je podle mě skutečný kámen úrazu současného křesťanství. Souvisí to se vším výše uvedeným – s charakterem a schopnostmi starších, tedy s biblickou kvalifikací starších, s poznáním toho, co je to zdravé učení – pokud není definované zdravé učení, potom nelze napomínat odpůrce, protože žádní odpůrci nebudou. Proč se ekumenické a charismatické hnutí tolik brání přesnějšímu teologickému vymezení? Tady je ten důvod.

STARŠÍ

Pavel v doprovodu Tita navštívil Krétu potom, co byl propuštěn z vězení v Římě – o tomto vězení víme ze Sk 28. Na Krétě se Pavel setkal

s křesťany, s církví, která si v ničem nezdala s tou dnešní. V církvi byl obrovský zmatek – jak co se týče učení, tak také co se týče jednání.

Byli zde lidé, kteří učili špatné věci – rozvraceli celé rodiny, nerozlišovali, kdo je a kdo není křesťan, zabývali se nekonečnými rodokmeny, způsobovali rozdělení v církvi, byli zde sektáři, lidé nebyli vedeni k tomu, aby sloužili druhým, ale starali se jen o sebe.

- *Ať se učí i naši lidé vynikat v dobrých skutcích, kde je jich naléhavě potřebí, aby nebyli neužiteční. (Tt 3,14)*

Starší jsou klíčem

V takové situaci ponechal apoštol Pavel Tita s tím, že mu dal potřebné instrukce, co a jak má dělat. Podívejte se do pátého verše:

- *Proto jsem tě ponechal na Krétě, abys uvedl do pořádku, co ještě zbývá, a ustanovil v jednotlivých městech starší, jak jsem ti nařídil. (Tt 1,5)*

Pavel ponechal Tita na Krétě s jasným úkolem. Dal mu přesné instrukce – jak jsem ti nařídil. Ale kromě toho mu znovu píše dopis, kde mu všechno toto opakuje. Nebyla to Titova první velká mise, jak se někteří domnívají – již dříve udělal mnoho pro korintské křesťany (2K 8,16). Pavel napsal Titovi tato slova jako povzbuzení pro něj osobně a napsal mu je také proto, aby potvrdil Titovu pravomoc, autoritu udělat všechny tyto věci na Krétě.

Z pátého verše vidíme, že cestou k zavedení pořádku a stability do církve je ustanovení starších. Bůh nechce církev, která by byla chaotická a kde by si každý dělal, co se mu zlíbí. Titus měl dát věci **do pořádku**. V originále to

slovo znamená nedostatek, nebo když něco chybí, když je někde nějaká potřeba. Nedostatkem církve na Krétě byla naprostá absence starších. Ale nestačí mít *nějaké* starší – od šestého verše Pavel říká, že:

Starší musí mít předepsaný charakter

Ukazovali jsme si dvě velké oblasti – starší musí být milující pastýř a musí to být laskavý pastýř. Je zde položen velký důraz, jak na ono **musí**, tak na jednotlivé vlastnosti jako takové. Znamená to, že kdo nesplňuje tyto požadavky Písma, **nesmí** být starším církve. To je docela vážná věc – protože nekvalifikovaný starší, starší, který neodpovídá biblickým požadavkům, je horší, než žádný starší. Moderní pragmatické smýšlení nám říká opak, ale není tomu tak.

Když chybí starší v církvi, tak bude církev v chaosu, jako byly církve na Krétě (přečtěte si list – 46 veršů – a uvidíte sami). Když jsou v církvi nekvalifikovaní starší, tak dochází mnoha daleko **závažnějším** věcem:

1. Je podkopávaná autorita Božího slova. Boží slovo je znevažováno. Jak je znevažováno? Jestliže ustanovíme starší, kteří nemají biblickou kvalifikaci, říkáme tím, že Boží slovo není závazné. Boží slovo sice něco říká... **ALE** my to vidíme jinak... A jestliže takto k Bibli přistupujeme v otázce starších, proč by totéž neplatilo o krádeži, smilstvu, homosexualitě, vraždě, potratu, falešném učení... Je mnohem nebezpečnější ustanovit starší neodpovídající Písmu, než nemít žádné!

2. Nekvalifikovaní starší jsou – sice potenciální, nicméně velmi pravděpodobní – vlci v rouše beránčím. Starší jsou ti, kdo vedou,

kterým byla svěřena autorita nad stádem. To je důvod, proč Ježíš říká, že kdo chce být velkým, musí být služebníkem všech (Mk 10,43). Muž, který nemá charakter předepsaný Písmem, nemůže stát v takovém postavení. Dříve nebo později dojde k tomu, že své postavení zneužije. Manipulace, duchovní zneužívání, sexuální hříchy, finanční machinace – to jsou nejčastější hříchy lidí v církvi, kteří vedou, ale jejichž charakter neodpovídá jejich postavení. Je lepší nemít starší, než mít špatné starší!

Když v církvi nejsou starší, tak je v ní zmatek. Když jsou starší, kteří neodpovídají biblickým požadavkům, je v ní zmatek také a kromě toho dochází k daleko horším věcem:

- *... Diotrefés, který si osobuje právo být mezi nimi první, nás neuznává. Proto až přijdu, ukážu na jeho jednání, jak nás zlomyslně pomlouvá; a na tom nemá dost - ani bratry nepřijímá, a těm, kdo je chtějí přijmout, v tom brání a vylučuje je z církve. (3J 9-10)*

Starší musí mít Písmem předepsaný charakter. Neznamená to, že bude dokonalý. Ale pozitivní vlastnosti, které jsou ve verších 6-8 u něj musí být ve zjevné, nikoliv potenciální míře. A negativní vlastnosti by naopak měli být pouze v potenciální a nikoliv zjevné míře. Charakter je po Božím povolání k této službě skutečně tím nejdůležitějším kritériem. Ale není to jediné:

Starší musí mít předepsané schopnosti

Tady se dostáváme k našemu dnešnímu verši. Starší musí mít vlastnosti, tedy charakter, ale starší musí mít také schopnosti. Musí něco

také umět. Jak v 1Tm 3,2 tak zde je mezi vlastnostmi uvedena jedna schopnost – schopnost učit. V 1Tm 3,2 je slovo, o němž někteří učenci říkají, že znamená jak schopnost učit, tak také schopnost **se** učit – tedy být poučitelný. Úplně se s tímto názorem neztotožňuji, protože kdo není schopný se učit, kdo je nepoučitelný, nenapomenutelný, je podle Písma hlupák. A hlupák není ani rozvážný, ani zdrženlivý, ani zbožný. Kromě toho Titovi 1,9 je naprosto jasný text, který ukazuje, co to znamená, že starší má být schopný učit.

Když se podíváte do 1. Timoteovi 3, tak uvidíte, že schopnost učit je tím, co v zásadě odlišuje staršího od diákona, protože popisovaný charakter je v obou případech v podstatě totožný. Diskutuje se také o tom, zda diákonkou může být žena, což v případě starších Písmo vylučuje. Ale i zde vidíme souvislost s vyučováním – starší je ten, kdo v církvi vyučuje.

Náš text ukazuje na dvě stránky schopnosti učit – schopnost předat zdravé učení takovým způsobem, aby to vedlo k růstu věřících, k jejich víře a nakonec také k lásce, což cílem vyučování (1Tm 1,5). Na druhé straně to znamená obhájit zdravé učení a to nejenom pasivně, ale tak, že to usvědčí protivníky.

KULTURNÍ KŘESŤANSTVÍ VERSUS SPÁSNÁ VÍRA (ŽD 4,1-11)

Steven Cole

Článek na stránkách Reformace – [zde](#).

Jedním z míst v Bibli, která mi nahánějí největší hrůzu, je Matouš 7,21-23, kde Ježíš říká: „Ne každý, kdo mi říká ‚Pane, Pane‘, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích. Mnozí mi řeknou v onen den: ‚Pane, Pane, což jsme ve tvém jménu neprorokovali a ve tvém jménu nevymítali zlé duchy a ve tvém jménu neučinili mnoho mocných činů?‘ A tehdy já prohlásím: ‚Nikdy jsem vás neznal; **jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravosti.**“

Ježíš nás evidentně varuje, že je možné se nejen prohlašovat za jeho následovníka, ale dokonce mu pozoruhodným způsobem sloužit – prorokovat, vyhánět démony a konat zázraky – a přece nebýt vpuštěn do nebe. Ježíš tu nemluví o pohanech, kteří trávili život na mejdanech a na Boha nebrali zřetel. Mluví o lidech, kteří mu celý život sloužili, nebo si to aspoň mysleli. Jejich volání „Pane, Pane“ svědčí o tom, že ho vyznávali jako svého Pána. To, že jim nebylo umožněno vejít do nebe, je zjevně šokovalo. Očekávali, že se dostanou dovnitř, a když přišli k bráně, byla na závoru! Jestli vám Ježíšova slova nenahánějí strach, tak by rozhodně měla! Jak Ježíšova slova, tak slova našeho textu varují před nebezpečím kulturního křesťanství. Kulturní křesťané chodí do kostela. Tvrdí, že věří v

Ježíše jako svého Spasitele a Pána. Mnozí z nich slouží v církvi. Ale v onen veliký a hrozný den uslyší Ježíšova mrazivá slova: „Nikdy jsem vás neznal; jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravosti.“ Chci vysvětlit, jak se vyhnout nebezpečí kulturního křesťanství a být skutečně spasen.

Židům 4,1-11 je obtížně pochopitelný text. Ačkoli se domnívám, že nyní kráčím správným směrem, přiznávám, že mnoho let jsem těmto veršům nedokázal porozumět. Mnozí kazatelé a znalci Bible užívají tento text ve smyslu toho, jak mohou věřící prožívat Boží pokoj či odpočinek tváří v tvář zkouškám každodenního života. Připouštím, že by to mohla být oprávněná *druhotná* aplikace textu.

Když jsem ovšem zápasil s těmito verši v jejich kontextu, usoudil jsem, že vykládat je v první řadě jako povzbuzení pro věřící, aby v době zkoušek odpočívali v Kristu, znamená aplikovat je špatně. Myslím, že hlavní poselství textu zní:

Všichni, kdo se hlásí k církvi, se musí mít na pozoru před kulturním náboženstvím, které není totéž, co osobní prožívání Božího spasení.

Jinými slovy v něm vidím varování pro lidi, kteří se považují za křesťany, že si mají dát pozor, aby jejich víra byla pravá. Budu se držet osvědčeného přístupu, jímž se ve svých kázáních řídili puritáni, a vysvětlím nejprve „Učení“ a potom navrhnou „Užití“ (aplikaci).

I. UČENÍ: TEXT OBJASNĚNÝ VE SVÉM KONTEXTU

Uvedu dvě myšlenky, které nám pomohou textu porozumět:

1. Autor nemá na mysli zkušenost vnitřního klidu, kterou mohou někteří věřící postrádat, ale zkušenost Božího spasení (kontext).

Slovem „tedy“ (4,1 NBK) se autor odvolává na třetí kapitolu, zejména na verše 3,12 a 3,19. Varuje před zlým a nevěřícím srdcem. Jeho čtenáři, Židé, kteří uvěřili v Krista, čelili pronásledování, a byli tedy v pokušení vrátit se k judaismu. Dvakrát je vyzývá, aby si zachovali své počáteční předsevzetí a smělou jistotu (3,6.14). Cituje Žalm 95,7-11, kde se líčí, jak Izraelci na poušti zkoušeli Boha, a proto nesměli vstoupit do místa Božího odpočnutí, do Zaslíbené země. Všichni potřeli veřeje svých dveří krví velikonočního beránka. Všichni prošli Rudým mořem a uprchli před faraonovou armádou. Přesto se většina z nich Bohu nelíbila, a proto je nechal padnout na poušti (1K 10,5).

Pro správné pochopení tohoto příběhu je důležité, abychom s výkladem předobrazů nezašli příliš daleko. Mýlili bychom se, kdybychom dospěli k závěru, že všichni, kdo vyšli z Egypta, byli praví věřící, kteří „žili podle těla“. Tak jsem tento příběh často slyšel aplikován.

Ti z Izraelců, kteří reptali na poušti, jsou přirovnáváni k „tělesným“ křesťanům. Jsou spasení, jen ještě nedošli do Kenaánu, který symbolizuje zkušenost vítězství nad hříchem. Někdy se říká, že jsou dosud v listu Římanům 7, a zatím se nedostali k Římanům 8. Tvrdím, že tato aplikace příběhu je mylná.

Domnívám se naopak, že ti, kdo se na poušti bouřili a přivolali na sebe Boží hněv, představují ten druh lidí, které nazývám „kulturní věřící“. Patřili k Božímu lidu (Izraeli), ale v srdci měli k důvěře Bohu daleko. Autor listu jejich srdce opakovaně označuje jako zatvrzelá (3,8.13.15; 4,7). Spočíval na nich Boží hněv (3,10-11.17-18; 4,3). Za jejich hlavní problém pokládá autor nevíru (3,12; 4,2), neposlušnost a hřích (3,17-18; 4,6.11).

Je zřejmé, že mluví o osobní reakci na evangelium, ne o větší hloubce křesťanského života. Dvakrát říká, že tito lidé slyšeli stejně jako my dobrou zprávu (4,2.6). Ani v době Mojžíšova zákona nebyli lidé spaseni dodržováním zákona, ale spravedlností z víry (Gn 15,6; Ex 34,6-7; Ž 32,1-2; srovnej Ř 4). Ale dobrá zpráva těmto lidem nijak neprospěla, protože k ní nepřipojili svou víru (4,2).

Když nás tedy autor vyzývá, abychom se báli, že bychom mohli promeškat vstup do Božího odpočínutí (4,1), máme se bát nevíry a jejích strašlivých následků: totiž věčného odsouzení. Měli bychom se bát, že bychom mohli upadnout do neposlušnosti podle vzoru těchto reptajících nevěřících (4,11; srov. 3,17). Buď jsme vírou vstoupili do Božího odpočínutí (totiž spasení), nebo jsme pro svou nevíru a neposlušnost předmětem jeho hněvu (3,10-11.16-18; 4,3.5). Pokud Božím slibům nevěříme, stávají se právě z těchto slibů děsivé hrozby soudu!

Podle mne tedy kontext ukazuje, že autor se jakožto pastor neobával o to, aby se někteří „tělesní křesťané“ v hebrejské církvi nepřipravili o prožívání Božího pokoje ve zkouškách.

Jeho hlavní starostí bylo, že někteří z nich jsou možná jako Izraelci na poušti. Možná, že jdou s náboženským proudem, ale nejsou opravdu věřící. Záleželo mu na tom, aby byli skutečnou spásnou vírou zachráněni před Božím hněvem. Druhá myšlenka, která nám má pomoci textu porozumět:

2. Prostřednictvím obrazu odpočinku Bůh lidem vždy nabízel a stále nabízí své spasení (4,3-10).

Tok myšlenek ve verších 4:3-10 se obtížně sleduje, domnívám se však, že autor zde na základě Starého zákona ukazuje nejméně čtyři různá období, v nichž bylo Boží odpočinutí předobrazem spasení.

A. Při stvoření bylo Boží odpočinutí sedmého dne předobrazem našeho odpočinutí v něm (4,3-4).

Autor začíná konstatováním: „... do odpočinutí vcházíme jen my, kdo jsme uvěřili...“ Potom opět cituje Žalm 95,11: „Přísahal jsem ve svém hněvu: Do mého odpočinutí nevejdou!“ (viz Žd 3,11). A pak dodává: „... ač jeho odpočinutí trvá od chvíle, kdy stvořil svět.“ K tomu cituje z Gn 2.2: „I odpočinul Bůh sedmého dne od všeho svého díla.“ Myšlenkovou vazbu vysvětluje F. F. Bruce: „Příčinou toho, že generace Izraelců na poušti nemohla vstoupit do Božího ‚odpočinutí‘, nebylo to, že by toto odpočinutí dosud nebylo k dispozici. Bylo k dispozici od té doby, co bylo dokončeno dílo stvoření.“ (F. F. Bruce: *Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], s. 74.)

Jinými slovy: židovský sabat, jehož kořeny nacházíme v příběhu o stvoření, byl obrazem odpočinku, který má Boží lid v jeho spasení. Byl to den, kdy se mělo zanechat vší běžné práce a nechat se občerstvit v čase stráveném s Bohem. Boží lid tak měl každý týden příležitost se zastavit a rozjímat o jeho dobrotě a péči o ně. Sabat měl od počátku duchovní náboj. Duše toho dne v harmonii se svým Stvořitelem nacházela uspokojení a odpočinek.

B. V Kenaánu byla Zaslíbená země předobrazem odpočínutí, které Bůh nabízí prostřednictvím víry v něj (4,5.8).

Autor opakuje (4,3) poslední slova Žalmu 95,11: „Do mého odpočínutí nevejdou.“ Mluví o generaci, která zahynula na poušti. Ve verši 4,8 ukazuje, že ani ti, kdo do Zaslíbené země pod Jozuovým vedením vstoupili, nepoznali Boží odpočínutí v plnosti, protože David více než tři sta let po Jozuovi dosud mluví o potřebě vstoupit do Božího odpočínutí. Jozuovo jméno znamená „Hospodin zachraňuje“ a v řecké podobě zní *Iésús* – Ježíš. Původní čtenáři by si tedy všimli, že si autor hraje se jmény: první Ježíš (Jozue) byl jen předobrazem Ježíše, který měl přijít. Jozue vedl lid do Zaslíbené země, ale to bylo jen obrazem odpočinku v Božím spasení, které nabízí Ježíš Kristus.

C. Kenaán nebyl konečným Božím odpočínutím, protože David psal o odpočínutí, které Bůh nabízel v jeho době (4,6-7).

Izraelci na poušti do Božího odpočínutí nevstoupili a David napsal: „Uslyšíte-li dnes jeho hlas, nezatvrzujte svá srdce...“ To znamená, že je tu stále den, kdy máme příležitost přijmout odpočínutí, které Bůh nabízí. Důraz je na slově „dnes“. V argumentu jde o to, že Boží sliby lze vždy uplatnit i v přítomnosti. Ačkoli Izraelci na poušti nedokázali přijmout Boží odpočínutí, Bůh jim je opět nabídl prostřednictvím Davida. Každá generace má šanci reagovat na Boží zaslíbení vírou. Což nás přivádí k závěru:

D. Bůh nás stále volá, abychom vírou vstoupili do jeho odpočínutí (4,9-10).

Autor zde pro odpočinek používá slovo, které se nikde jinde nevyskytuje.¹ Někteří se domnívají, že se toto slovo pokoušel razit. Je přeloženo jako „sobotní odpočinek“ a upozorňuje na duchovní rozměr Božího odpočínutí. Přesahuje dodržování sedmého dne jako svátku. Přesahuje vstup do pozemské Zaslíbené země. Tento „sobotní odpočinek“ je odpočinek duše. Je to ten odpočinek, který slibuje Ježíš, když říká: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a **naleznete odpočínutí svým duším**. Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží“ (Mt 11,28-30).

Autor říká, že tento odpočinek „zůstává“ „Božímu lidu“ (4,9 KMS, NBK). Potom vysvětluje, že „kdo vejde do Božího odpočínutí, odpočine od svého díla, tak jako Bůh odpočinul od svého“ (4,10). „Boží lid“ označuje ve Starém zákoně Izrael a zde všechny, kdo se hlásí k Boží

církvi. Podle Bruce (s. 78) se verše 4,9-10 týkají „zkušenosti, kterou ve svém časném životě nemají, ačkoli jim náleží jako dědictví, z něž mohou vírou žít už teď a tady.“ Poukazuje na věřící z kapitoly 11, kteří nezažili naplnění Božích slibů během svého pozemského života, ale vyhlíželi nebeské město, které pro ně Bůh připravil (11,16). Leon Morris komentuje Bruceův výrok takto (*Expositor's Bible Commentary* [Zondervan], ed. Frank Gaebelin, sv. 12., s. 43):

Raději bych to pořadí obrátil: řekl bych, že vírou v této zkušenosti žijí už teď a tady, ale to, co zatím znají, není celá skutečnost. Ta se ukáže až na onom světě. V určitém smyslu totiž vstoupit do křesťanského spasení znamená zanechat vlastní práce a bezpečně spočinout na tom, co vykonal Kristus.

Autorovi zde jde o to, že vstup do Božího odpočinutí byl od počátku až dodnes obrazem spasení, které Bůh svému lidu nabízí. Jádro přirovnání tkví v tom, že musíme přestat spoléhat na to, že nás spasí naše skutky, a místo toho se spolehnout na to, co již pro naši záchranu vykonal Kristus. Řečeno s Pavlem: „Kdo se nevykazuje skutky, ale věří v toho, který dává spravedlnost bezbožnému, tomu se jeho víra počítá za spravedlnost“ (Ř 4,5).

Abych to shrnul, když autor mluví o vstupu do Božího odpočinutí, nemluví o tom, že se věřící mají naučit důvěřovat Bohu ve zkouškách, aby mohli prožívat jeho vnitřní pokoj. Mluví o Božím spasení, pro které podle vzoru Starého zákona používá metaforu odpočinku. Varuje čtenáře před nebezpečím, že se budou hlásit k Božímu lidu, ale minou se Božím spasením, protože zvěst evangelia nepřijali vírou.

II. UPLATNĚNÍ: TEXT APLIKOVANÝ PRO NÁS

Nabízím sedm aplikací. Některé z nich se opakují z dřívějších kázání, ale protože autor listu tyto věci opakuje, aby je čtenářům vtloukl do hlavy, udělám to stejně.

1. Kulturní náboženství (všeobecná víra) nikoho nespasí; aby byl člověk spasen, musí osobně věřit v Ježíše Krista.

Židé na poušti věřili v Boha – míněno všeobecně. Znali příběh o stvoření a dějiny zaznamenané v Genesis, a věřili jim. Věřili, že smlouva s Abrahamem se jakožto na jeho potomky vztahuje i na ně. Věřili Bohu dokonce natolik, že potřeli krví veřeje svých domů a následovali Mojžíše Rudým mořem. Slyšeli Boží dobrou zprávu, ale k ničemu jim to nebylo, protože ji osobně nepřijali vírou (4,2). Když se doslechli o obrech, žijících v zaslíbené zemi, stěžovali si, že měli radši umřít v Egyptě nebo na poušti, než aby je pobili Kenaánci (Nu 14,2-3). Bůh jim jejich přání splnil: všichni zemřeli na poušti!

Nestačí vyrůstat v církvi a všeobecně věřit v Boha a v Ježíše Krista. Možná slyšíte evangelium celý život a rozumem věříte v Ježíše a v to, že zemřel za vaše hříchy. Ale věřit rozumem nestačí! Spásná víra znamená osobně se spolehnout na prolitou krev Ježíše Krista, která jediná zaplatila za *mé vlastní* hříchy. Spásná víra znamená věřit, že Bůh bude při svém soudu milostivý *ke mně osobně*, protože *mé vlastní* hříchy jsou přikryty Ježíšovou krví, a že jeho spravedlnost byla podle Božího slibu připočtena

mně osobně. Dejte si pozor, aby vaše naděje, že přijdete do nebe, nestála na víře vašich rodičů nebo na tom, že se zdržujete s křesťany v budově církve! Musíte si uvědomovat nouzi, do níž vás váš hřích před Bohem staví, a osobně přijít ve víře pod kříž, abyste přijali jeho milost.

2. Pozor na falešný pokoj, který kulturní náboženství nabízí.

Obávám se, že v našich církvích je dnes mnoho takových lidí, o jakých mluvil Ježíš, kteří mu říkají „Pane, Pane“, ale do nebe nebudou přijati. Jeremjáš 8:11 varoval před falešnými proroky, kteří léčí těžkou ránu dcery Božího lidu povrchními slovy „pokoj, pokoj,“ i když žádný pokoj není. Lidem se dnes nabízí, aby „pozvali Ježíše do svého srdce“, a pak se jim řekne, že mají věčný život, o který nikdy nepřijdou. Neřekne se jim, že se potřebují odvrátit od svých hříchů. Neřekne se jim, že Bůh musí změnit jejich srdce. Statistiky ukazují, že dnes není prakticky žádný rozdíl mezi tím, jak myslí a žijí „evangelikálové“, a tím, jak myslí a žije zbytek populace!

To, že někdo *pocítuje* vnitřní pokoj, ještě neznamena, že je skutečně spasen. Doporučuji vám k přečtení *A Treatise on Religious Affections* (Pojednání o náboženských citech) [Banner of Truth] od Jonathana Edwardse. Zkrácená verze v moderní angličtině nese název *The Experience that Counts* (Zkušenost, která se počítá). Edwards zde velice dopodrobna a na základě rozsáhlého biblického materiálu rozebírá otázku, jak člověk pozná, které pocity jsou platnými ukazateli pravosti jeho obrácení.

3. Spásná víra je záležitostí srdce před Bohem, ne vnějšího náboženství.

Ve verši 4,7 autor už potřetí opakuje varování před zatvrzováním srdce (viz 3,8.15). Bůh se dívá na srdce, ne na vnějškové vykonávání našich náboženských povinností. Spasení spočívá v „transplantaci srdce“, v tom, že Bůh nahradí naše kamenné srdce srdcem z masa (Ez 36,26), které je k němu citlivé. Jste-li opravdu spaseni, víte, že vaše srdce je jiné, než bývalo. Nejde o to, že nikdy nehřešíte, ale o to že máte k hříchu zásadně odlišný postoj. Dříve jste ho milovali, teď ho nenávidíte. Dříve jste byli k Božím věcem lhostejní, teď Boha a jeho slovo milujete. Váš život formuje touha znát ho a milovat ho stále víc.

4. Spásná víra je vždy poslušná víra.

Jak jsme viděli minulý týden, autor používá slova „víra“ a „poslušnost“ (nebo „nevíra“ a „neposlušnost“) jako zaměnitelné pojmy (3,18-19; 4,2.6.11). Ne snad že bychom byli spaseni skutky; pravá spásná víra však *vždy* vede k životu v poslušnosti vůči Bohu. Ještě jednou: nemluvím o dokonalé bezhříšnosti. Na této straně nebe nikdo nežije dokonale. Pravý věřící ale s hříchem zápasí (Žd 12,4). Není otrokem hříchu, ale spravedlnosti, a to z upřímné poslušnosti (Ř 6,17-18). Kdo neroste v poslušnosti Božímu slovu, ten by se měl ptát, jestli je jeho víra pravá spásná víra, nebo jen kulturní náboženství.

5. Spásná víra spočívá výhradně na tom, co vykonal Ježíš Kristus.

Pokud naše naděje, že přijdeme do nebe, závisí na čemkoli v nás samotných, nevstoupili jsme do Božího odpočínutí (4,10). Je dokonce možné spoléhat se nesprávným způsobem na svou víru, v domnění, že vás víra dostane do nebe. Tím se ale z víry stává skutek! Stane se tím, co vám má zajistit věčný život. Nedůvěřujte své víře. Důvěřujte Kristu. Pokud spasení závisí na mé víře, pak za ně vděčím něčemu, co je ve mě, a není to spasení z milosti (Ř 11,6). Bůh nás zachraňuje svou milostí, založenou na zásluhách Ježíše Krista. Víra pouze vzhlíží ke Kristu a spoléhá jen na něj.

6. Spásná víra je v jednom smyslu bezpracná, ale v druhém smyslu vyžaduje vytrvalou píli.

Výzva ve verši 4,11 má nádech ironie: „A tak usilujme, abychom vešli do toho odpočínutí...“ Namáhejme se, abychom si odpočinuli. I když je spasení dar, který pasivně přijímáme, máme také zodpovědnost se ho aktivně chopit. Musíme odpočinout od svých skutků (4,10), ale pilně se snažit, abychom vstoupili do Božího pravého odpočínutí (4,11). Jak jsem řekl minulý týden, do pekla doplachtíte bez nejmenšího úsilí. Stačí se nechat unášet proudem světa, těla a ďábla, a už tam jste. Dostat se do nebe ale vyžaduje píli a ostražitost. Ježíš řekl: „Snažte se vejít úzkými dveřmi, neboť mnozí, pravím vám, se budou snažit vejít, ale nebudou schopni“ (Lk 13,24). Usilujte pilně o Boží odpočínutí a hledejte je v jeho slovu, abyste do něj neopomněli vstoupit.

***7. Spásná víra plodí hlubokou důvěru v Boha v
nynějších zkouškách a vytrvalou naději v Bohu na
budoucí věčnou radost.***

Odpočinutí, o němž je tu řeč, je jak skutečnost v přítomnosti, tak naděje do budoucnosti. Přítomnou skutečnost popisuje Pavel: „Když jsme tedy ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista...“ (Ř 5,1). „A nejen to,“ pokračuje, „chlubíme se i utrpením, vždyť víme, že z utrpení roste vytrvalost, z vytrvalosti osvědčenost a z osvědčenosti naděje. A naděje neklame, neboť Boží láska je vylita do našich srdcí skrze Ducha svatého, který nám byl dán“ (Ř 5,3-5). Budoucí nadějí je slib, že budeme navěky s pánem ve slávě, až nám setře „každou slzu s očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude – neboť co bylo, pominulo“ (Zj 21,4).

ZÁVĚR

Doufám, že jsem tímto kázáním znepokojil spokojené a upokojil znepokojené. Pokud jste sem dnes přišli spokojení s tím, jak stojíte před Bohem, protože patříte k této církvi nebo protože v ní nějakým způsobem sloužíte nebo protože děláte to či ono, pak doufám, že teď jste znepokojení, protože vidíte, že vaše postavení před Bohem má vratké základy. Naděje na nebe postavená na jakémkoli vnějškovém náboženství je naděje falešná.

Pokud jste naproti tomu přišli znepokojeni, protože vás váš sklon k hříchu dohání k zoufalství a protože víte, že jestli spasení záleží na vašem výkonu, tak nemáte šanci, pak doufám, že vás upokojila dobrá zpráva, že můžete vstoupit do Božího odpočínutí vírou v Krista samotného. Mějte strach z nevíry kulturního křesťanství! Důvěřujte Spasiteli, který svému lidu dává pravý odpočinek!

OTÁZKY K DISKUZI

1. Souhlasíte s předloženým výkladem? Proč ano, proč ne?
2. Znamenají pochybnosti, že naše víra není pravá? Jak můžeme vědět, jestli je pravá?
3. Jmenujte některé prvky, v nichž se kulturní náboženství liší od pravé spásné víry.
4. Jak se může strach (4,1) snášet s pravou vírou? (Viz Lk 12,5; Ř 11,20; Fp 2,13.)

POZNÁMKY

1 Jde o slovo *sabbatismos*. („A tak Božímu lidu zůstává ‚sabatismus‘.“ Srovnej KMS, NBK.) Nemožnost doložit jeho význam z jiného kontextu spolu se skutečností, že právě zde je jeho bezprostředním kontextem jednoduchá a málo rozvinutá věta užívající výrazů a vazeb poněkud neostrého významu, přispívá k obtížné pochopitelnosti tohoto verše i celého oddílu. Například ČEP (v tištěném vydání *Bible: Písmo svaté*

Starého a Nového zákona (Podle ekumenického vydání z r. 1985) [Praha: Česká biblická společnost, 1991]) uvádí v poznámce dokonce takovouto alternativu: „Tak musí Boží lid dosud slavit sobotu jako svátek odpočínutí.“ (Možnost zvolená pro základní text zní: „Tak má Boží lid pravý sobotní odpočinek teprve před sebou.“) Překlady, které tolik neusilují o srozumitelnost (KMS, NBK), si mohly dovolit podat verš doslovněji, takže autorovu výkladu zde vyhovují lépe. — pozn. překl.

HEREZE A HERETICI

R. C. Sproul

Článek na stránkách *Reformace* – [zde](#).

Je Benny Hinn, okázalý uzdravovatel vírou, heretik? Takto ho označil Hank Hanegraaff, „muž biblických odpovědí“ ve své poslední knize *Christianity in Crisis* (Křesťanství v krizi). Hanegraaffovo obvinění zapříčinilo radikální výbuch rozhořčeného křiku namířeného ne proti Hinnovi, ale proti Hanegraaffovi.

Zdá se, že jedinou skutečnou a netolerovatelnou herezí dnes je, když někoho nazvete heretikem. Je-li obviněný vinen herezí, vyvolá pravděpodobně více soucitu než jeho žalobce. Každý, kdo dnes volá „Heretik!“, riskuje, že bude připodobněn k Salem v Massachusetts (americké město známé čarodějnickými procesy z roku 1692 - pozn. překl.).

Poté, co Hanegraaff nechal své obvinění vytisknout, se stalo několik věcí. Jednak Hinn odvolal své vlastní učení, že v Trojici je devět osob, a omluvil se za toto učení svým posluchačům. Taková odvolání jsou v církevních dějinách ojedinělá a je potěšující, že alespoň v tomto případě ohledně tohoto bodu činil Hinn ze svého falešného učení pokání.

Druhá zajímavá poznámka pod čarou Hanegraaffovo-Hinnovy ságy byl redakční úvodník z pera šéfredaktora vedoucího charismatického časopisu, ve kterém byl Hanegraaff pokárán za to, že nazval Hinna heretikem. V roce 1993 jsem byl přítomen dohodě Asociace křesťanských knihkupců a byl jsem

svědkem diskuze mezi Hanegraaffem a tímto šéfredaktorem časopisu. Položil jsem šéfredaktorovi pár otázek. První byla: „Existuje vůbec něco jako hereze?“ Šéfredaktor potvrdil, že ano. Moje druhá otázka zněla: „Je hereze závažný problém?“ Opět souhlasil s tím, že ano. Moje další otázka byla zřejmá: „Proč tedy kritizujete Hanegraaffa za to, že řekl, že Hinn vyučuje herezi, když i sám Hinn to teď připouští?“

Šéfredaktor vyjádřil své znepokojení nad tolerancí, laskavostí, jednotou křesťanů a podobnými záležitostmi. Vyjádřil své obavy z honu na čarodějnice v evangelikální církvi. Můj postoj ohledně toho je jasný. Nepotřebujeme honit čarodějnice v evangelikálním světě. Není třeba honit něco, co se neschovává. „Čarodějnice“ jsou zřetelně vidět. Každý den v národní televizi vyučují beze strachu z cenzury očividné hereze.

Vzpomeňte si na případ Jimmyho Swaggarta. Celá léta veřejně odmítal ortodoxní doktrínu o Trojici. Swaggart nebyl (pokud je mi známo) svým sborem předvolán kvůli své herezi. Byl kritizován za sexuální nemorálnost, ale ne za herezi. Domnívám se, že tento sbor považuje hrátky s prostitutkami v soukromí za závažnější urážku, než je popírání Trojice před světem okolo.

Jak jsem již předložil v *The Agony of Deceit* (Agónie lži), Paul Crouch vyučuje herezi. Tak i Kenneth Copeland a Kenneth Hagin. Tito muži, jak se zdá, vyučují své hereze beztretně.

Ale co myslíme herezí? Je každá teologická chyba herezí? V širším smyslu lze každý odklon od biblické pravdy považovat za herezi. Avšak v současném křesťanském myšlení je termín hereze obvykle rezervován pro

velké a ohavné pokřivení biblické pravdy, pro omyly tak zásadní, že ohrožují samotný základ (esse) křesťanské víry nebo pohodu (bene esse) křesťanské církve.

Řím exkomunikoval Luthera a prohlásil ho za heretika kvůli vyučování ospravedlnění jen vírou. Luther odpověděl, že církev přijala heretický názor ohledně spasení. Dosud doutná spor o to, kdo je zde vlastně heretik.

Luther ve své reakci na Erasmův výpad připustil, že mnohé z bodů tohoto problému jsou maličkosti. Nevyžadovaly narušení jednoty církve. Mohly být „překryty“ láskou a trpělivostí, která překrývá mnoho hříchů. Když však došlo na ospravedlnění, zpíval Luther jinou písničku. Nazval ospravedlnění článkem, se kterým církev stojí i padá, doktrínou tak zásadní, že se dotýká samotného jádra evangelia. Církev, která odmítá ospravedlnění pouze vírou (a proklíná ji coby smrtelnou herezi), už není ortodoxní církví. Luther se nepustil do tohoto problému jen z cvičných důvodů a reformace nebyla pouhým neporozuměním mezi válčícími frakcemi v církvi. Žádná čajová konvice nebyla dost velká, aby pojala bouři, kterou to vyvolalo.

Ve škole v Holandsku bylo zvykem mého učitele, profesora G. C. Berkouwera, vyučovat jednu doktrínu po celý rok. V roce 1965 vybočil ze svých kolejí a učil na téma „Historie hereze v křesťanské církvi.“

Berkouwer nám předložil nejdůležitější boje, které církev vedla proti herezi. Byl to Markiónův heretický kánon, co způsobilo, že církev musela nezbytně formálně stvrdit obsah pravého kánonu svatého Písma. Ariův

adopcianismus byl tím, co si vyžádalo konciliární nicejská vyznání. Hereze Eutychése (monofyzitismus) a Nestoria vyvolaly rozhodující ekumenický Chalkedonský koncil v roce 451. Hereze Sabellia, Apollinaria, sociniánů a dalších v průběhu dějin poháněly církve, aby určovala hranice ortodoxie.

Jedním z hlavních bodů Berkouwerovy studie byla historická tendence herezí plodit další hereze, obzvláště hereze v opačném směru. Například snahy bránit skutečné lidství Ježíše často vedly k popření Jeho božství. Snaha bránit Kristovo božství často vedla k popření Jeho lidství. Podobně snaha o jednotu Božství a monoteismus vedly k popření odlišností Božích osob, zatímco snaha o osobní odlišení vedla k triteismu a popření základní jednoty Boha. Podobně snahy o nápravu hereze zákonictví vyplodily protizákonnou herezi apod.

Žijeme v klimatu, kde je hereze přijímána a vyhlášována s největší lehkostí. Nenapadá mě žádná z těchto velkých herezí, kterou bych neslyšel opakovaně a otevřeně v národní televizi od takzvaných „evangelizačních kazatelů“, jako jsou Hinn, Crouch a podobní. Otázky, které naši otcové pokládali za otázky života a smrti, a to věčného života a smrti, jsme my tak vystavili působení relativizmu a pluralizmu, že nás prostě závažné doktrinální omyly nezajímají. Dáváme přednost pokoji před pravdou a obviňujeme ortodoxní, že způsobují rozdělení, když nazvou heretika heretikem. Heretikem je ten, kdo rozděluje církve a narušuje jednotu Kristova těla.

VŠICHNI PRÁVĚ TAK ZAHYNETE (LK 13,1-5)

Jaroslav Kernal

Článek na stránkách Reformace – [zde](#).

- *Právě tehdy k němu přišli někteří se zprávou o Galilejcích, jejichž krev smísil Pilát s krví jejich obětí. (Lk 13,1)*

Ježíš dává zástupům poučení o tom, jak rozumět ukrutnostem, které spáchal Pilát. Z historických pramenů nevíme nic konkrétního o této události, kterou zde Lukáš popisuje. Ale víme docela dost o Pontiu Pilátovi. Pilát byl římským prokurátorem, nebo místodržitelem v Judsku v letech 26-36 po Kristu. Jako prokurátor měl moc nad celou provincií a stál v čele okupační armády. Měl právo rozhodovat o životě a smrti a mohl měnit také rozsudky Sanhedrinu. Jmenoval nejvyššího kněze a kontroloval chrám i pokladnu. Dokonce dohlížel na roucho velekněze a vydával mu veleknězi jen při svátcích. Když byl jmenován místodržitelem, tak dovolil římské posádce, kterou přemístil z Cesareje, aby do Jeruzaléma vpochovala s korouhvemi, stříbrnými orlicemi a malými císařovými obrazy, přesto že dosud bylo zvykem nechávat tyto korouhve před branami města, aby nedošlo k urážce Židů, kteří měli zakázáno zobrazovat lidi. Židé ihned vyslali deputaci se žádostí o odstranění tohoto zneuctění svatého města. Po pětidenním vyjednávání dal Pilát deputaci obklíčit s hrozbou, že dá všechny pobít, když mu nedají pokoj. Židé prohlásili, že raději podstoupí smrt. Teprve tehdy Pilát

povolil. Pilát dal také zřídit v Jeruzalémě vodovod za chrámové peníze, zasvěcené Bohu. I to vyvolalo vzpouru, při níž padlo za oběť několik lidí rukama přestrojených vojáků, kteří se vmísili mezi demonstranty. Vodovod byl dokončen, ale za cenu nenávisti k Pilátovi. Je možné, že součástí tohoto vodovodu byla také věž v Siloe, o které čteme v následujících verších.

Byla řada dalších věcí, jimiž Pilát podněcoval nenávist Židů. Židovský filozof Filón Alexandrijský popisuje Piláta jako člověka od přírody tvrdého a neústupného, se sklonem k zášti a mimořádně zlostného, a mluví o úplatcích, pýše, násilí, výbuších hněvu, vraždách bez soudu a neustávající brutalitě. Kvůli povraždění Samařanů na hoře Gerizím byl nakonec odvolán. Zemřel o několik let později, když byl – jak bylo v Římě zvykem – donucen spáchat sebevraždu.

Náš text nás nenechává na pochybách o tom, jaký byl Pilát člověk. Tento představitel okupační moci nechal brutálně povraždit nějaké Galilejce, kteří přišli do chrámu v Jeruzalémě obětovat své oběti. Obrazně a možná dokonce i fyzicky tak smísil krev jejich obětí s jejich vlastní krví. Nevíme nic o důvodech ani neznáme žádné další podrobnosti. A v podstatě je ani nepotřebujeme. Důvod, proč se Ježíš touto zprávou je patrný z následujícího verše:

- *On jim na to řekl: "Myslíte, že tito Galilejci byli větší hříšníci než ti ostatní, že to museli vytrpět?" (Lk 13,2)*

Lidé si mysleli, že když se někdo stane obětí takového masakru, nebo katastrofy či neštěstí, musí být mimořádným hříšníkem, ačkoliv se to o

něm do poslední chvíle nemusí vědět. To, že se stali součástí takového krutého utrpení, podle Ježíšových současníků jasně ukazovalo, že tito lidé se stali cílem Božího hněvu, který na ně Bůh vylil, kvůli jejich veliké hříšnosti. Ale Kristus jasně ukazuje na to, že toto chápání, je špatné.

Moderní humanisté (a mnozí křesťané spolu s nimi) tvrdí, že v násilnostech a různých katastrofách často nejvíce trpí dobří lidé, zatímco ti nejhorší lotři procházejí bez újmy. Tato údajná nespravedlnost prý dokazuje – podle jedněch, že Bůh není, a podle druhých, že Bůh nemá věci pod kontrolou. Obojí je špatně. Oba pohledy – jak pohled nevěřících humanistů, tak pohled „křesťanských“ humanistů, zapomínají na Ježíšova slova z tohoto verše. Ale nebyl to problém jenom Židů v Ježíšově době nebo moderních humanistů. Také učedníci sdíleli podobný pohled.

- *Cestou uviděl člověka, který byl od narození slepý. Jeho učedníci se ho zeptali: „Mistře, kdo se prohřešil, že se ten člověk narodil slepý? On sám, nebo jeho rodiče?“ Ježíš odpověděl: „Nezhřešil ani on ani jeho rodiče; je slepý, aby se na něm zjevily skutky Boží.“ (J 9,1-3)*

Jak v Janovi 9 tak zde v Lukášovi dává Ježíš učedníkům a také nám velkou lekci. Kdykoliv přicházejí těžké věci do našich životů, tak se nesmíme ptát, proč právě já, ale co Ty, Pane, chceš skrze tyto věci právě mně říct. Naší přirozeností je, ptát se, proč právě já. Ale ukazuje to jenom na naší sobeckou sebestřednost, kdy chceme, aby se všechno točilo kolem nás. A jakmile to tak není, kdykoliv ztrácíme kontrolu nad svým životem a nad okolnostmi, jsme zmatení a ptáme se, proč právě já?

Ale všimněte si v našem textu, co za tím stojí. Stojí za tím jediná věc – a tou je PÝCHA. Přesně tak, jak to říká Ježíš – myslíte si, že tito lidé byli větší hříšníci, že to museli vytrpět? Když se jedná o druhé, víme většinou naprosto jasně, že to je proto, že ten člověk je takový a dělá takové a jiné věci a prostě je to veliký hříšník, takže není divu, že ho potkávají takové těžké věci. Ovšem jakmile se jedná o nás, tak jsme zmatení a říkáme si, jak to? Proč právě já? Co se to v mém životě děje? Copak mě Bůh trestá? Mě, takového dobrého člověka a zbožného křesťana? Moji milí, každé takové smýšlení, je jenom výrazem naší domýšlivosti a pýchy. A Ježíš ho tady velice jasně odhaluje. A také nám ukazuje cestu, jak z toho ven.

- *Ne, pravím vám, ale nebudete-li činit pokání, všichni podobně zahynete. (Lk 13,3)*

Nebyli většími hříšníky než ostatní lidé. A když vy nebudete činit pokání, skončíte stejně tragicky. To byla Ježíšova odpověď na jejich představu o vlastní spravedlnosti. Ježíš tady potvrzuje definitivu smrti, která je koncem KAŽDÉHO lidského života. Každý člověk je smrti podroben. Každý člověk musí zemřít.

Smrt Galilejců pod mečem Pilátových vojáků nám připomíná náhlost Božího soudu – Ježíš nám říká, abychom byli „připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se toho nenadějete“ (Lk 12,40). A na jiném místě čteme, že „každý člověk jen jednou umírá, a potom bude soud“ (Žd 9,27). Jediný možný způsob, jak můžeme být připraveni na Pánův příchod nebo soud, který přichází po smrti, je pokání. Ať nás tato chvíle nezaskočí nepřipravené!

- *Nebo si myslíte, že těch osmnáct, na které spadla věž v Siloe a zabila je, byli větší viníci než ostatní obyvatelé Jeruzaléma? (Lk 13,4)*

Vidíte ten důraz? Dvakrát za sebou Ježíš opakuje totéž. Nebojí se zopakovat toto vážné učení hned ve dvou následujících větách. Ale nejedná se jenom o zdůraznění. Jde také o důkladné vysvětlení předchozí otázky lidí, kteří přišli za Ježíšem. Ježíš jim tady říká – to nebyla Pilátova chyba, to nebylo Pilátovo rozhodnutí a jeho násilnost. Byla to tedy Boží chyba? Bylo to Boží dílo? Dopouští se Bůh stejné svévole jako bezbožný Pilát? Nebo byli tito lidé tak velcí viníci, že je Bůh takto potrestal? Vždyť zemřeli při své práci a podobně tamti zemřeli, když obětovali Bohu? Nemyslíte si náhodou, že to byli větší hříšníci než ostatní? Musíme si ujasnit jednu důležitou věc, na kterou tady Ježíš upozorňuje. „Není totiž rozdíl: všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy“ (Ř 3,23). Naše přemýšlení o Božích soudech musí začínat v tomto bodě. Potom totiž můžeme porozumět těmto věcem v úplně jiném světle. A před námi nebude otázka, proč tito lidé zemřeli, ale náhle budeme stát před zcela jinou otázkou – jak to, že já jsem stále ještě naživu. A teprve tehdy nám vynikne velikost Boží milosti.

Ve skutečnosti nemůžeme popřít rozdíl v hříšnosti lidí – někteří jsou na tom jistě hůře a jiní lépe. Ale Boží Slovo říká, že základ je u všech stejný – a to je, že všichni zhřešili. Rozdíl je pouze v intenzitě. Můžeme si to představit třeba takto: všichni jistě znáte kyanid draselný – cyankáli. Jen pár kapek je smrtelnou dávkou pro člověka. A teď si představte, že každý člověk je přinejmenším sklenicí. Všechno je to smrtelné. Někdo je možná celou láhví nebo barelem, ale jedovaté je to všechno stejně. Čí

vina je větší? Není rozdílu! Teprve na tomto základě můžeme dobře rozumět tomu, co Ježíš říká v následujícím verši:

- *Ne, pravím vám, ale nebudete-li činit pokání, všichni právě tak zahynete. (Lk 13,5)*

Všichni musí činit pokání. To je výzva Božího Slova od začátku do konce. To je zvěst Jana Křtitele, když „vystoupil na poušti a kázal: „Čiňte pokání a dejte se pokřtít na odpuštění hříchů“ (Mk 1,4). Se stejnou zvěstí pokračoval v kázání také náš Pán: „Když byl Jan uvězněn, přišel Ježíš do Galileje a kázal Boží evangelium: „Naplnil se čas a přiblížilo se království Boží. Čiňte pokání a věřte evangeliu“ (Mk 1,14-15). A stejnou zvěst šířili apoštolové po Pánově nanebevstoupení. Pavel v Athénách vysvětluje pohanům: „Jsme-li tedy Božími dětmi, nemůžeme si myslet, že božstvo se podobá něčemu, co bylo vyrobeno ze zlata, stříbra nebo z kamene lidskou zručností a důmyslem. Bůh však prominul lidem dobu, kdy to ještě nemohli pochopit, a nyní zvěstuje všem, ať jsou kdekoliv, aby této neznalosti litovali a obrátili se k němu. Neboť ustanovil den, v němž bude spravedlivě soudit celý svět skrze muže, kterého k tomu určil. Všem lidem o tom poskytl důkaz, když jej vzkřísil z mrtvých“ (Sk 17,29-31).

Všem, ať jsou kdekoliv! Toto platí také pro nás dnes. Podívejte se ještě jednou do pátého verše – „všichni podobně zahynete“ – jestliže nebudete činit pokání. Musíme si tedy být naprosto jisti, že dobře rozumíme tomu, co to znamená pokání – protože pokání je nejen změna smýšlení a cítění a lítost nad hříchem, nýbrž proměna celého života a přijetí nových norem, odvrácení od hříchu a obrat k spravedlnosti, k Bohu.

Pokání, to je roztržené srdce (Jl 2,12-13), lítost nad hříchem, nad nevěrou Bohu, která je podstatou hříchy, je to pokoření se před Bohem a odvrácení se od pýchy, která říká, že si mohu spasení nějak zasloužit tím, jak jsem dobrý a užitečný pro Boha. Nový zákon mluví o proměně smýšlení (Ř 12) a obnově mysli, z níž pramení obnova jednání. Církev v Tesalonice se proslavila svým pokáním: „Lidé sami vypravují, jak jste nás přijali a jak jste se obrátili od model k Bohu, abyste sloužili Bohu živému a skutečnému a očekávali z nebe jeho Syna, kterého vzkřísil z mrtvých, Ježíše, jenž nás vysvobozuje od přicházejícího hněvu“ (1Te 1,9-10).

To je skutečné pokání – odvrácení se od model – nejen těch sošek a bůžků, ale také od model moderního západního člověka, jimiž jsou úspěch, moc, vzdělání, pýcha na sebe sama, může to být i rodina, práce, sport nebo sex. Jsou to modly našich představ o Bohu – bůh, který čeká na hříšníka (až mu hříšník svým souhlasem udělí milost), bůh, který tluče, ale nezachraňuje (pokud si to hříšník nepřeje, tedy pokud hříšník neudělí bohu milost), bůh, který otevřel dveře ke spasení (smrtí Krista na kříži), ale nechává na hříšnících (mrtvých v hříchu), zda jimi vejdou či nikoliv (zda dají svému bohu tu milost a udělají Kristovu oběť plnomocnou). To všechno jsou modly, od nichž se musíme odvrátit a obrátit se k Bohu a ke službě tomuto živému a skutečnému Bohu, který se nám zjevil v Ježíši Kristu.

NEBESA VYPRAVUJÍ O BOŽÍ SLÁVĚ (Ž 19,2)

Charles Spurgeon

Článek na stránkách Reformace – [zde](#).

- *Nebesa vypravují o Boží slávě, obloha hovoří o díle jeho rukou. (Ž 19,2)*

Kniha přírody má tři strany: nebe, zemi a moře. Nebe je tou první a nejslavnější stránkou a pomocí ní jsme schopni vidět krásu oněch druhých dvou. Každá kniha, jež by neměla prvního listu, by byla velmi nedokonalá a zvláště tato slavná Kniha přírody. Vždyť její první strana jednající o Slunci, Měsíci a hvězdách, nám skýtá světlo na celou knihu. Právě ona první strana je klíčem, bez něhož by další Písmo bylo temné a nečitelné. Člověk, který kráčí přímo a chce zkoumat oblohu tím, že začíná číst o stvoření a obírá se studiem hvězd, počíná si správným způsobem.

Slovo „nebesa“ je tu užito v množném čísle pro svou různost, neboť zahrnuje nebe, měsíc i mračna nespočetných druhů, ovzduší se svým chladem i bouřemi, Slunce se slávou dne i hvězdnatou oblohu se všemi divy noci. Co však jsou Nebesa nebes to dosud lidské srdce ani nepochopilo. Všechno to vypravuje o Boží slávě. Každé stvoření to umí líp než lidská bytost. Nejvíce však v tomto duchovním vědění vyniká nebeská říše. Nebesa vypravují - jsou vypravující - a toto nepřetržité trvání jejich svědectví ukazuje, že se tím obírá každá jejich část. Každé chvíle nebeští hlasatelé, kteří nám svítí shůry, oznamují Boží přítomnost, moc, moudrost i dobrotu. Ten, kdo chce pochybovat o Boží

všemohoucnosti, nechť pohledí na klenbu nahoře. Kdo si chce představit nekonečno, nechť se zahledí do prostoru, který nemá konce. Ten, kdo touží vidět Boží moudrost, nechť uvažuje o rovnováze nebeských těles. Kdo chce znát Boží přesnost, musí pozorovat pravidelnost oběhů planet a konečně kdo si chce učinit představu o Boží moci, velikosti a velebnosti, musí obdivovat sílu přitažlivosti, velikost stálic i zářivost celé nebeské soustavy. Nebesa nevypravují jen o nějaké slávě, ale mluví o „slávě Boží“, neboť podávají nepochybné důkazy vědomého, moudrého, plánujícího i vše řídícího Stvořitele a žádná moudrá a nepředpojatá bytost nemůže být jimi nepřesvědčena. Svědectví, jež nám podávají nebesa, není jen nějakým náznakem, ale jasným a neomylným prohlášením. Je to to nejtrvanlivější a navždy trvajícím prohlášením. A přece, přes to všechno, co pomůže to nejhlasitější volání hluchému i ten nejjasnější obraz duchovně slepému? Bůh Duch Svatý nás musí osvitit. Jinak všechna slunce Mléčné dráhy to nedokážou.

„Obloha hovoří o díle jeho rukou.“ Není tu líčena jen nádenická práce, ale práce rukou. Prostor je plný díla Hospodinových moudrých a tvořivých rukou. K tvořivému Duchu jsou tu přičteny i ruce, aby tak byla zdůrazněna Jeho péče a činnost, i aby Mu mohli smrtelníci alespoň zčásti porozumět. Je pokořující, shledáváme-li, že i ti nejoddanější a nejvyspěleji myslící tvorové, chtějí-li vyjádřit nejvznešenější myšlenky o Bohu, musí užít zemských slov a přirovnání. Jsme děti a každý z nás musí vyznat: „Myslím jako dítě a mluvím jako dítě.“ Bůh se pohybuje v onom nesmírném prostoru, který je nad námi. Hvězdy jako vlajka ukazují, že Král je doma. Visí jako štít a nevěrci mohou tak vidět, že On pohrdá

jejich popíráním Jeho jsoucnosti. Ten, kdo pohledí k obloze a potom píše, že není Boha, označuje se v téže chvíli za blázna a lháře. Je podivné, že někteří lidé, ač milují Boha, přece se bojí učit se z knihy přírody, jež nám jasně Boha zjevuje. Falešná duchovnost některých věřících, kteří jsou přílišnými nebešťany, než aby uvažovali o nebesích, kryje tak chvástání nevěrců, kteří tvrdí, že příroda popírá zjevení. Nejmoudřejší jsou ti, kteří se zbožnou uctivostí sledují stopy Hospodinovy jak v milosti, tak i ve stvoření. Jen pošetilci se bojí, aby poctivé studium tohoto neublížilo víře v to druhé. Dobře pravil dr. Cosh: „Často jsme naříkali nad pokusem lidí postavit Boží dílo proti Božímu Slovu, čímž byla vzbuzena a propagována neustálá žárlivost, jež se hodila jinam a neměla se ukazovat tam, kde mělo vládnout neustálé spojení. Především nám bylo líto, že toto úsilí se vydávalo na to, aby byla podceňována příroda v porovnání se vznešeným zjevením. Zdá se, že je to snižování jedné části Božího díla, abychom tak vyvýšili a doporučili část druhou. Nechť věda a náboženství nejsou považovány za proti sobě vzdorně stojící tvrze, jejichž vojsko se ohání nepřátelsky mečem. Nechť raději uvažují o tom, jak mnoho mají společných nepřátel. Příliš mnoho nepřátel jak v nevědomosti a předsudku, tak i ve vášni a různých neřestech, než aby marnili vzájemné síly v nepřátelství. Věda má svůj základ a tak je tomu i v náboženství. Nechť stojí tyto základy a budou stát pevněji a stanou se tak částí velké továrny, zřízené k Boží slávě. Nechť jedna je vnější částí, zatímco v druhé ti, kteří mají víru, pokleknou, modlí se a chválí. Nechť jedna je svatyní, v níž lidské vědění klade nejvzácnější kadidlo jako oběť Bohu a ta druhá svatyní svatých, oddělenou od oné oponou roztrženou na dva kusy a tady

na krvi skropeném trůnu milosti, necht' vyléváme lásku smířeného srdce
a nasloucháme moudrosti živého Boha.

VZHŮRU K NEBESŮM (19)

Elizabeth Prentissová

Článek na stránkách Reformace – [zde](#).

Dne 1. října.

Měla jsem rozkošné léto s maminkou. A nyní mám to potěšení veliké, které mi tak dlouho bylo odpíráno, že ji smím mít u nás. Arnošt se zachoval velmi srdečně v této záležitosti, a Jakub uspořádal všechny její záležitosti vezdejší takovým způsobem, že jí nic jiného nezbyvá než nás milovat a dát se milovat od nás. Je to líbezná podívaná vidět ji, obklopenou svými drahými miláčky, jak jim vypravuje onu starou rozkošnou zvěst tolikrát mně už vypravovanou a jak jim Boha, nebe i Krista jako požehnanou skutečnost předvádí před jejich dětskou mysl. Když jí naslouchám, ujasňuji si, že jí děkuji za onu už tak časně hluboko zasazenou touhu líbit se Pánu Ježíši; a nepamatuji se, kdy začala nebo skončila, ač ovšem měla všelijaké kolísání. A jiná líbezná podívaná je vidět ji v jejím starém křesle, které nezapomněl Arnošt vzít s sebou, jak vesele rozjímá nad Bibli, nebo čte svého Tomáše Kempenského, jako jsem ji vždy vídala, co se mohu pamatovat. A k tomu třetí radostná podívaná, jenže ta je nová, jak sedí u stolu mně po pravici živé zosobnění blahoslaveného evangelia, radostného poselství, a jí naproti otec, tratící se obraz zákona Mojžíšova. Neboť otec se k nám vrátil se všemi svými obtížemi, svými pilulkami, svými záchvaty zoufání a svými předtuchami

smrti. Ale je tichý a něžný, ba plný lásky. Když tak sedí ve svém koutě s Biblií na kolenou, vídám, že nyní mnohem více čítá v Novém Zákoně, než dříve, a že 14. kapitola Janova otevírá se téměř sama od sebe.

Musím být spravedlivá k Martě a vyznat, že jak odchodem jejím přibylo mi domácího pokoje a blaha, tak také přibylo mi starostí. Starosti o děti, o domácnost, pamatování na drobné pohodlí mamincino, péče o otcovo pohodlí; to vše působí, že si připadám jako pleva hnaná větrem bez oddechu. Je třeba tolik stehů, je třeba tolik mnoho uvážit a promyslet! Maminka říká, že žádná smrtelnice neměla by tolik podnikat, ale co mi jiného zbývá? Arnošt napíná každý nerv, aby uplatil dluhy, a tak musím obstarávat sama všechno šití a vyjít se služebnými silami, které se spokojí s menším platem proto, že nejsou tak dovedné. Ovšem nemohu to povědět vše matce. Myslím opravdu, že se domnívá, že asi škrtním a spořím a přemáhám se z čiré toliko lakoty.

Dne 30. prosince.

Arnošt přišel dnes ke mně s našimi účty za poslední tři měsíce. Vypadal ztrápený a tázal se mne, nebylo-li možné být bez některých vydání. Srdce mi skočilo na jazyk a podrážděně jsem odpovídala:

„Jsem téměř přemožena prací. I maminka to říká. Šiju až do dvanácti v noci den jak den. Cítím se v pravdě udřena.“

„Nemyslil jsem, že bych si přál, abys víc dělala, než nyní děláš, miláčku,“ pravil vlídně. „Vím to, žes sedřena, a dívám se s úzkostí na tvou zimničnou činnost. Je těch stehů všech opravdu tak nutná potřeba?“

„Vy muži nerozumíte z těch věcí ničemu,“ pravila jsem, co svědomí mi dělalo výčitky, že spěchám ukončit pátý záhyb na Uniných šatečkách. „Přirozeně, že chci, aby děti vypadaly slušně.“

Arnošt vzdychl. „Věru nevím, co činit,“ pravil sklesle. „Otcova umíněnost, že chce žít s námi, uložila ti břímě, ač jsi už dost a víc než dost obtížena ostatními svými starostmi. Vidím a cítím to denně. Nemyslíš, že bych mu to měl vyložit raději a nechat ho jít k Martě?“

„Ne, dokonce ne,“ pravila jsem. „Ubohý, starý muž zůstane tu, i kdyby mne to mělo přemoci.“

Arnošt začal ještě jednou přehlížet záznamy. „Nevím, jak je to,“ pravil, „ale co Marta nás opustila, vydání naše se o hodně zvětšilo.“

Pravda je, že teta mně platila za vyučování dětí velice velikomyslně. Tento svůj výdělek bála jsem se Arnoštovi nabídnouti, abych mu nezpůsobila nepříjemnost. A tak jsem peníze své klidně přidávala na domácnost; vydržely až téměř do svatby Martiny. Arnoštova nespravedlnost byla mi tak nesnesitelná a trapná, jako by to byl vše věděl. I vychrlila jsem ze sebe vše, co mi mé podrážděné a přetížené nervy zrovna vnukaly, a chovala jsem se jako posedlá. Arnošt byl zaražen a překvapen.

„Myslil jsem, že takové výstupy už se opakovat nebudou,“ pravil a sebrav své papíry odešel.

Vzchopila jsem se, zamkla jsem dveře a vrhla sebou na podlahu jsouc bezduchá studem, hněvem a fyzickým vyčerpáním. Nevěděla jsem, z jak veliké části to, co se zdálo být pouhým dětinným zlým rozmarem, bylo

skutečným křikem podrážděných nervů, které byly v neobyčejném napětí i přes svůj zdánlivý klid příliš dlouho. Ovšem ani Arnošt nevěděl. Jak by také mohl? Jeho zaměstnání udržuje jej po hodiny každého dne na volném vzduchu; měl doby, kdy práci svou vykonal a mohl mít úplný klid; jeho zdraví pak je zcela dokonalé. Avšak neomlouvala jsem samé sebe nyní. Byla jsem překonána vědomím krajní své neschopnosti být ženou a matkou.

Potom slyšela jsem Arnošta, kterak se pokouší otevřít dveře. Našel je zamknuté a klepal, volaje laskavě:

„To jsem já, miláčku; pusť mne dovnitř!“

Otevřela jsem s nechutí poněkud.

„Pojď,“ pravil, „slož své věci a pojed' se mnou na mou obchůzku. Nemám dlouhých návštěv a zatím, co navštívím své nemocné, budeš na zdravém vzduchu, jehož tolik potřebuješ.“

„Nechce se mi jít,“ odpověděla jsem. Necítím se dost volně. Kromě toho mám zde práci.“

„Nemůžeš šít s těmato červenýma očima,“ prohlásil. „Pojď! Jako tvůj lékař předpisuji ti vyjíždku.“

„Ó, Arnošte, jak jsi laskav, jak shovívavý ke mně!“ zvolala jsem vrhající se do rozevřeného náručí proti mně. „Kdybys věděl, jak jsem zahanbena, jak je mi to líto!“

„Kdybys jen věděla, jak zahanben jsem já a jakou cítím lítost!“ odvětil. „Měl jsem vidět, jak ses přepínala, nadmíru přepínala, konajíc práci svou a Martinu zároveň. Tak to nemůže jít dále.“

Při těch slovech vedl mne, v závoj zahalenou, po schodech dolů a ven na čistý vzduch, který ovanul moje rozpálené tváře a schladil můj rozohněný mozek. Zdálo se mi, že jsem vyvolala tuto bouři pro nic vůbec, a že s povahou ještě tak neukázněnou jsem zcela nehodná být buď ženou nebo matkou. Avšak když jsem se pokoušela povědět to přerývanými slovy, Arnošt těšil mne s laskavostí a něžností ženě vlastní.

„Tvá povaha je neukázněná, miláčku,“ pravil, „tvoje nervová soustava je velmi zvláštní, a mělas neobyčejné péče a strasti od počátku svého manželského života. Neměl jsem tě zahrnout dluhy svého otce v době, kdys měla všecku příčinu hledět vstříc vyproštění z malých poměrů a starostí.“

„Nemluv tak,“ přerušila jsem ho, „kdybys mi byl nepověděl, žes měl takovýto odbyt na své příjmy, byla bych tě vždy podezřívala z nízkého smýšlení. Neboť víš, že jsi mne držel – řeknu – nu, tys nemohl jinak, ale domnívám se, že muži nemohou pochopit, jak mnoho požadavků se klade na matku, pokud se týče peněz, každého dne. Vystačila jsem velmi dobře, než přišly děti, avšak od té doby bylo to velmi krušné.“

„Ano, bylo jistě,“ pravil. „Však dovol, abych dokončil, co jsem začal. Přál bych si, abys dělala rozdíl při sobě, jako já dělám při tobě, mezi nevrlostí a mezi dráždivostí, která je výsledkem přetížení nervového. Pokud neučiníš tak, nemůže být nic učiněno, abys byla vyproštěna z toho, co tě rozrušuje a trápí neobyčejně. Domnívám se pak, kdykoliv mluvíš ke mně nebo k dětem v tomto podrážděném stavu, že ztrácíš všecku sebeúctu na ten čas, a cítíš se také být pokořena před tváří Boží.“

„Ó Arnošte! Není slov v žádném jazyku, která by dostatečně mohla vyjádřit utrpení, jež cítím, kdykoli mluvím ukvapená, netrpělivá slova k tobě, k jediné bytosti lidské na vší tváři světa, kterou miluji z celého srdce svého a ze vší duše své; a k mým milovaným dítkám, jež jsou mi zrovna tak drahé! Modlím se a lkám nad tím ve dne v noci, Bůh sám ví, v jaké nenávisti mám sebe pro tento jeden hrozný hřích!“

„Je hříchem jediné to, že vědomě a úmyslně naplňuješ podmínky, které vedou k takovým výsledkům. Jsem si jist, kdybys mohla vzmužit se v bázni Boží, že nikdy bys nepodnikla více práce jakékoliv, než můžeš snést chladně a klidně, bez chvatu a kvapu, a kdybys v tom okamžiku, kdy shledáváš, že vzrůstá tvá podrážděnost a krátí se tvůj dech, ihned ustala a nabrala dechu, shledala bys, jak toto jednoduché, obyčejné pravidlo činí pro tebe tolik, kolik nemohou nikdy způsobit žádné modlitby nebo slzy. Chceš se o to pokusit jeden měsíc, miláčku můj?“

„Ale my nemáme k tomu prostředků,“ zvolala jsem skoro sténajíc. „Vždyť říkal jsi mi zrovna dnes, že naše vydání nutno snížit, a nyní žádáš k tomu, abych dělala méně práce; avšak práce ta musí být hotova, dítky musí býti oblečeny, a tu není konce šití pro ně; a tvé ponožky musí býti spraveny – děláš vždy ohromných děr do nich – a nemáš rád, nalezneš-li někdy, že ti schází knoflík u košile, nebo když zásoba košil se scvrká.“

„To všechno může být svatá pravda,“ odpověděl; „ale jsem odhodlán, že nesmíš být dohnána k zoufalství, jako jsi byla posledně.“

Zatím dospěli jsme k domu, kde měl učinit návštěvu, a já jsem neměla nic jiného na práci než opřít si záda a opakovat si vše, co řekl, znovu a

znovu a pozorovat rozumnost všeho toho, ač nemohla jsem vidět ničeho, co by se mohlo stát k mé úlevě. Ó, cítila jsem často ve chvílích hořkého bolu, při své netrpělivosti se svými dětmi, že snad má Bůh spíše útrpnost se mnou, než že se na mne hněvá proto! A nyní můj drahý muž činil totéž!

Když Arnošt ukončil svou návštěvu, pokračovali jsme v jízdě mlčky.

Posléze jsem se otázala:

„Řekni mi, Arnošte, zdali jsi rozřešil tuto záhadu sám od sebe?“

Usmál se poněkud.

„Nikoliv; nerozřešil. Ale měl jsem přede dvěma nebo třemi roky nemocnou, jejíž případ mne zajímal značnou měrou, a které jsem posléze nařídil, co jsem právě učinil tobě. Věc ta účinkovala jako kouzlo, a jí se daří nyní tělesně i duševně zcela dobře.“

„Dovolím si tvrdit, že její manžel je bohatý,“ řekla jsem.

„Rozhodně není tak chudý jako tvůj manžel.“ odpověděl Arnošt. „Avšak bohatý nebo chudý rozhodl jsem se, že se neposadím dívaje se, když ty se namáháš daleko přes svoje síly. Nyní přemýšlej chvíli, miláčku; dejme tomu, že bys mohla za padesát nebo za sto, nebo za dvě stě dolarů ročně koupit si sladké, radostné, pokojné zladění své mysli, váhala bys na okamžik učiniti tak? A můžeš tak učinit, budeš-li chtít. Nejsi zlé povahy, nýbrž ukvapené povahy; dráždivost, jež tě tolik znepokojuje, je fyzická tvá slabost, která zmizí v tu chvíli, kdy přestaneš se tak hnát do všeho, jako to činíš.“

Vše to znělo velmi pravděpodobně, když Arnošt o tom mluvil, ale v tom okamžiku, kdy jsem se dostala domů, chopila jsem se své práce z pouhého zvyku.

„Ráda bych to dokončila, když jsem to začala,“ pravila jsem si; a stehy létaly z mé jehly jako jiskry z ohně. Malý Arnošt přišel a prosil, abych mu povídala pohádku, ale odmítla jsem ho. Potom chtěla Una sednout si mi na klín, avšak řekla jsem jí, že mám tuze na spěch. Během jedné hodiny účinek čerstvého vzduchu a řeči Arnoštovy ztratily téměř svoji moc na mne. Nit se mi trhala, a děti opíraly se o mne a unavovaly mne, nejmenší se probudilo a dalo se do křiku, a já ztratila všecku trpělivost.

„Jdi pryč, Arnošte,“ pravila jsem, „a nech matinku chvíli na pokoji. Nevidíš, jak spěchám? Jdi a hraj si s Unou jako hodný hošíček.“ Ale nechtěl jít a neustal dráždit Unu, až začala také křičet, a ona s maličkým dělali pravý koncert.

„Ach,“ vzdychla jsem si, „tato práce nebude nikdy hotova!“ a odhodila jsem ji netrpělivě, vzala jsem dítě netrpělivě a počala jsem chodit s ním sem a tam netrpělivě. Nebylo mi po chuti, že tento miláček, kterého jsem měla tak ráda, probral se ze svého spánku a přerušil mou práci; nad to byla jsem nespokojena sama se sebou a pokoušela jsem se polibky zjednat poněkud náhradu za ukvapená, nelaskavá slova, kterými jsem ublížila jemu a polekala ostatní děti. Dnes večer přišel Arnošt ke mně s větší sumou peněz, než mi dal kdy dříve najednou.

„Nuže tedy každý halíř z těchto peněz má být vydán,“ pravil, „abys měla práci hotovou. Znam značný počet chudých žen, které ti budou vděčny, když jim dáš vydělat.“

To se tak snadno řekne, a jsem vděčna Arnoštovi za jeho pečlivost a laskavost. Avšak jsem skoro v hadrech a potřebuji každý halíř z těchto peněz, abych sama se opatřila slušně. Stydím se skutečně jít někam, mé šaty jsou tak ošumělé. Kromě toho, dejme tomu, že přestanu šít a dělat všechno možné tomu podobné, přece musím ošetřovat maličké a být s ním vzhůru celé noci, a ostatní děti budou mít své dny, utrpení a své dny nemoci, a otec bude mít své. Ach, tady nemůže být pro mne žádná královská silnice k „sladkému, radostnému a pokojnému zladění mé mysli.“

Dne 1. ledna 1844.

Maminka říká, že má Arnošt naprostou pravdu v tom, že mi zakazuje pracovat tak usilovně. Musím přiznat, že se již cítím mnohem lépe. Mám nyní plně času, jehož potřebuji ke čtení ve své Bibli a k modlitbám, a dívky nerozčilují mne tolik a neznepokojují, jako dříve činily. Kdo ví, stanu-li se nyní zcela hodnou lásky?

Arnošt potěšil svého otce velmi dnes oznámiv mu, že poslední z oněch neblahých dluhů je již zaplacen. Domnívám se, že mi mohl říci, že bylo toto vyproštění tak blízké. Nesoudila jsem jinak, než že máme ještě léta těchto zápasů s chudobou před sebou. Pro toto vysvobození z úzkosti, pro zlepšený stav mého zdraví, z radosti otcovy jsem ve znamenité náladě

duchovní dnes. Také Arnošt zdá se podivuhodně milý, a oba cítíme, že můžeme nyní patřit vstříc klidnému štěstí, jehož jsme dříve neznali. S takovým manželem a s takovými dětmi, jako jsou moje, mám všecku příčinu být nejděčnějším stvořením na světě. A kromě toho mám drahou svou matku a Jakuba. Opravdu nevím, co si mám myslit o poměru Jakobově k Lucii. Je tak naplněn, až překypuje, štěstím, že je také plný žertů a lásky, a přes to vše může ji mít rád jen jako svou sestřenicí.

Dne 14. února.

Otci se nevedlo tak dobře poslední dobou. Zdá se, jako by se byl držel, dokud nebyl zbaven dluhů, ale od té doby jde to s ním dolů. Čtu mu drahně času, a zrovna tak činí matka; ale jeho mysl je ještě obestřena, a hledí vstříc hodině smrti s trapnými pochybnostmi.

Stává se jako dítě poněkud, když od něho chci odejít, a tak na mně visí, jako bych byla vlastní jeho dítě. Marta stráví drahně času s ním a nadělá tolik hluku nad ním, že se divím, že nevidí, kterak je mu to trapné. Nežádá si, než aby mu bylo čteno, nebo aby mu zapěna byla píseň, nebo opakován verš, a jinak aby mu byl dán naprosto pokoj. Avšak ona ustavičně pod hlavou mu škubá a natřásá podušky, omývá jeho hlavu horkým octem a smáčí jeho nohy. Vypadá to tak směšně dívat se na ni oblečenou v nádherné hedvábné šaty, jež chce starý pan Underhill, aby nosila, s jejími ohrnutými rukávy, se sukní zakrytou velikou zástěrou, kterak dotírá na ubohého otce, až se zdá, jakoby jeho utýraná dušička chtěla uletět z něho.

Dne 20 února.

Otec slábne den co den. Arnošt poslal pro jeho ostatní děti, Jana a Helenu. Martě není již déle možno sem přijít; její muž velmi onemocněl horečkou a nemůže být ponechán samotén. Není pochyby, že těší se jejímu bouřnému způsobu ošetřování, a má to potěšení mít přetřásány své podušky každých pět minut. Bojím se, že se cítím šťastnou, že jí tu není, a že mám otce zcela sama na péči. Arnošt neměl mne nikdy tak rád, jako nyní. Nevím ani, co k tomu říci.

Dne 22. února.

Jan se svou ženou a Helena přišli. Ubytovali se v domě Martině, kde je plno místa. Janova žena je jako něžný knedlíček a dívá se na něho, jako když myška chce se podívat na věž. On připadá mi jako velmi sobecký člověk. Zaujme přímo nejlepší sedadlo, nechává je třeba stát, přijímá její pokornou pozornost k sobě s tváří člověka vybírajícího své dluhy a pořád ji okřikuje a upravuje. Přece však v některých věcech velice se podobá Arnoštovi, a kterého by snad žena nemající rozhodnosti a samostatnosti zrovna tak zkazila, jako Helena zkazila Jana. Neboť se domnívám, že to musí být částečně její vina, že se odváží být tak sobeckým. Helena je nejlepší a nejkrásnější bytost, jakou jsem kdy viděla. Ó, proč by si měl Jakub bráti Lucii do hlavy! Cítím novou rozkoš v tom, že mám sestru, abych jí milovala a jí se obdivovala. A ona bude mne milovat časem; jsem si tím jista.

Dne 1. března.

Otec je velmi sláb a ve veliké duševní úzkosti. Tápá kolem ve tmách, a jímá ho hrůza před blížící se smrtí. Nemůžeme dělat nic jiného, než modlit se za něj. A mrak tento se jistě rozptýlí, až opustí tento svět, jestli ne dříve. Neboť vím, že je dobrý, ano bohabojný a svatý muž, drahý Bohu a drahý Pánu Ježíši.

Dne 4. března.

Drahý otec odešel. Klečeli jsme všichni, modlili se a plakali kolem něho, když pojednou mne volal, abych šla k němu. Šla jsem a nechala spočinout jeho hlavě na prsou, jak to rád činil. Někdy stála jsem tak po hodiny s ním, již již klesajíc únavou, zdržována jsouc jenom myšlenkou, kdyby to byla zhmožděná hlava mého vlastního otce, vydržela bych stát a držet ji věčně.

„Dcero Kateřino,“ pravil svým mdlým, chvějícím se hlasem, „dospěla jsi se mnou až na samý břeh řeky. Děkuji Bohu za všechna tvá laskavá slova a jednání. Děkuji Bohu, že tě dal, abys byla pomocí a podporou mému synovi. Buď s Bohem nyní,“ dodal hlubokým, pevným hlasem, „cítím dno pod nohama, a to je dobře!“

Položil se nazpět na podušku pohlížeje vzhůru s výrazem andělského pokoje a radosti na vetché, vyhublé tváři, a tak skončil jeho život v tichosti.

Ó, jaký to nadbytek Božské odplaty! Jaká odměna za chudoučkou lásku, již jsem věnovala otci svého manžela, a za prostoučké službičky, jež jsem mu prokazovala! Ó, kéž bych byla nikdy nebyla netrpělivá s ním, nikdy se nesmála jeho podivínství, nikdy v hloubi srdce nepociťovala, že je nepohodlný v mém domě! A jak zcela jsem přehlížela ve své slepé sobeckosti, co asi vytrpěl při pomyslení, že je bez domova, že bydlí s námi jen jako trpěný, nejsa nikde pánem, nikde hlavou na zemi! Kéž Bůh složí hluboko toto naučení v mé srdce a způsobí, aby tento mrak, smíšený z výčitek a studu, který mne nyní zahaluje, snesl se v dešti lásky a dobrořečení na každou lidskou duši, kterou moje může žehnat!

Vydává Reformace.cz

Hošťálkova 1C, Praha 6, 169 00

ISSN 2336-8349